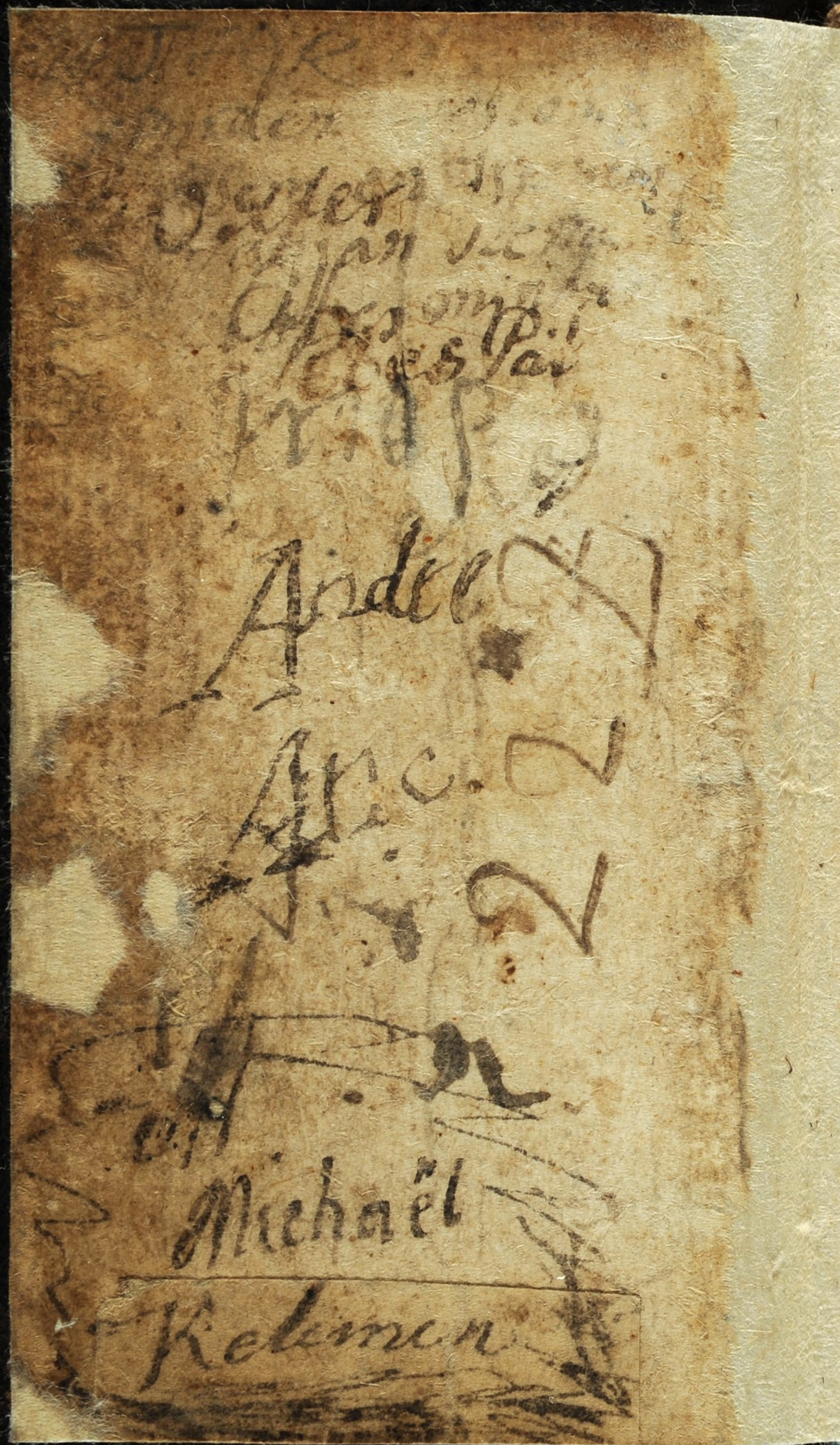

Andel

Anc. 2

Michaël

Kelemen

1./ Elül csonka.

RMK I.1118./ 1. péld.

/// 158 1.

K_2 lev. is csonka. (A 2. péld-ban ex ép.)

2./

RMK I.1135.

1. péld.

H.: 109-120, 167-tól végig. I_{3-6} és L_{1-6} lev. csonka

nézve, ſzeg
túnk s'
veinek
ki ujjab
kón
ſzé
ko
tet
n
d

amaz eſedező
egitségére
vecskét
dek ában
olgájá-
tik.
am
gy-
t
az
n

. &c.

zelit a'

ſerves

24

B

hogy à ti rajta-
kic iny do-
eteket s'
l. Első-
eteket,
et is.
g-

déből melly à léle
valo orvoslása
Minden
határ-kő
meg -
nem
à m
k

olvashattyátok
is.

Sz. Pé-
enec 5-
ben az
gy-
fi-
n

dani hogy cs
fiai közzül n
vagy idején
vagy szenv-
zen Istenn
nem kosto
nyi

mbere vólt,
lt, kit az I-
vált, és a-
szeretett is:
szeretetért ü-
pro-

nek 2, 3, 4,
85-diknek
it. A° 88
12, 13, 14,
102-dikn
vers
d

ogy felettéb
it. Es ez az
ſokáig vólt,
orta ez alol
badulását-
még is nē
et-

keſſęges
iſmérhetite
becsűllet é
némű ſzer
ſten ti hoz
gyes éle

r
t hogy jaj-
, de az ő
rongatták
jtéki vérré
ként ugy
ti be-

Mi
Szent
az Is
kiben
mind
tar
ő

hozzánk valo szerelmét nyilván valo bizonyságokkal nem hirdetné: A' többi között kérlek olvassátok meg ezeket à szent irásnak mondásit, mellyeket rövidségnek okáért csak számlálo betűkkel jegyezgetek-fel. Psal. 34. v. 17, 18, 19, 20, 21. Psal. 37. v. 25, 37, 39 40. Psal. 91. v. 1, 11, 12, 13. Psal. 103. Psal. 121. Esa. 43. v. 1, 2. 2 Cor. 1. v. 8, 9, 10, 11, 16, 17, 18. &c.

De ti énnékem talám itt illyen ellen-vetést tésztek; hogy ti semmi jelét nem láttyátok sem, nem érzitek az Isten szerelmének, hanem inkáb az ő baragjának jeleit tapasztallyátok, mivel meg-engedi hogy ti ollyan kisértetekbe essetek; à minémüeket el nem szenvedhettek

sem

sem pedig à mellyek ellen nem álhatnok.

En ezekre meg-felelek tinéktek: *Elsőben.* Hogy az Istennek látogatási nem az ő haragjának jelei, à mint ti ezt magatokkal el-hitettétek, hanem inkáb szerelmének jelei, à mint ezt à Szent Lélek nyilván bizonyittya. Példa beszédek könyvének 3-dik részében, à 11-dik es 12-dik versekben, az hol igy szóll: *Szerelmes fiam, az Urnac bölcsességét ne utáld-meg, se meg ne unnyad az ő dorgálását:* Mert à kit szeret az Ur meg-dorgállya, s' nem külömben dorgállya-meg pedig mint az atya az ő fiát à kinek javát akarja.

Másodszor. Hogy ezek az Urnak látogatási minékünk nagy haszunkra szolgálnak; mert

mert ezek minket alázatosokká, vigyázókká, és à mi fejünkhöz à Christushoz hasonlókká tészenek. A' Christus, ki az idvességre minékünk vezérünk, sok nyomoruságok és szenvedések által ment-bé az ő dicsőségébe, és ugyan ezen szenvedések által vit-bé sokakat az Isten fiai közzül à dicsőssegre. Heb. 2. v. 10. Ezeknek azért à Szent Pál ilyen csomoját köti, 2 Tim. 2. v. 11, 12. mondván: *Igaz beszéd ez;* Hogy, *ha ő vele meg-holtunc ő vele élünk-is: Ha tűrünc ő vele, országlunk-is.* Rövid szoval, azt mondgya à Szent Irás, hogy; Sok háboruságok által kell nékünk bé-mennünk az Isten országába: Act. 14. v. 22. No hát immár eszetekbe vehetitek à ti nyomoruságitokbol,

hogy

hogy ti nem à tőviſes helyeken tévelygetek, hanem, inkáb azon az úton jártok egyeneſen à melly titeket à mennyeknek orſzágára vezet.

Harmadſzor. Hogy ezeket à ti nyomoruságitokat az Iſten mindenkoron meg-határozta, és ſoha ezek titeket nem ſoron-gatnak à ti ereitek felett. Mert igaz az Iſten; azt mondgya a' Szent Pál 1 Cor 10. v. 14. *Ki nem hágy titeket fellyebb kiſirtetni annál, à mint el-ſzenvedhetitec, ſőt inkáb à kiſirtettel egyetemben á ſzabadulásra útat nyit, hogy el-ſzenvedheſſétec.* Kérlek vegyétek eſzetekben és kőſſętek à ti ſziveiteknek ſebeire azt a' mit à Thémán nemzetségéből valo Elipház beſzéll à Szent Jóbnak Jób. 5. v. 17, 18, 19. *Imé,* (ugy-mond)

mond) *bezzeg bóldog ember à kit az Iſten meg-dorgál; annak-okáért à mindenhato Iſtennec bűntetéſit meg ne utállyad. Mert ő à ki betegséggel meg-látogat, és ő à ki békőtőzget, ő à ki meg-ſebeſit, és ő az kinec kezei meg-gyogyitanac.* A' te hat-izben reád ſzállott nyomoruságidbul meg-ſzabadit tégedet, ſőt még az heteďik háboruságodban-is nem illet à veſzedelem tégedet.

Ennékem azért moſt minden fel-tőtt ſzándékom ez, hogy én titeket ezekből a' ti nyomoruságitokbul meg-gyogyitsalak, a' mellyek, nehezek ugyan a' ti teſteiteknek és keſerveſek, de lelkeiteknek egéſſęgeſek és kedveſek, az Orvos Doctoroknak amaz Regulájok ſzerint: *Quod eſt amarum in ore ſanum eſt in cor-*

de : A' melly orvosság a' szájnak késerű, az a' belső részeknek jó izű és egéssęges. A' miképpen hogy a' bé-vött purgatiók egy kevés ideig à testnek minden részeit meg szijják és erőssen munkálkodnak, sőt a' beteg emberben szelet és nehéz sájdalmakat, szereznek ugyan, de annak utánna őtet kivánatossabb nyugodalomra és vastagabb egéssęgbe állattyák ; Azonképpen az Istennek látogatási, mellyek nem egyebek a' lélek purgatioinál (tisztogatásinál) az Istent szeretőknek felette nagy hasznokra szolgálnak, azoknak a' kik az ő végezése szerint hivatalosok, Rom. 8. v. 28. ugy annyira, hogy ezt a' látogatást az Isten kegyelmének és sze-

és szerelmének bizonyos béllyegének tarthattyák.

Továbbá ez aránt ti illyen ellen-vetést tésztek, s' azt mondgyátok : Ettyűk mi azt a' Sz. irásbol és igen jól tudgyuk hogy az Isten igen könyörűletes és nagy kegyelmű : de ugyan azon Szent irásbul azt-is jól értyűk és tudgyuk, minémű rettenetes fenyegetési vannak ő néki, és minémű kemények és el-viselhetetlenek az ő itéleti a' bűnősökhöz : A' mi bűneink pedig felette igen nagyok és nehezek, sőt ugyan olly igen nagyok azok, hogy meg-haladták azokat a' bűnőket a' mellyeket az Isten minékűnk meg-bocsáthatna.

Ezekre én ti-néktek azt felelem ; 1. Hogy az illyetén gondolatokat a' Sátán sugallya ti-

 néktek

néktek, a' ki azon mesterkedik hogy titeket kétségben ejcsen, és a' Cainnak amaz bűn-bocsánat felől kételkedő szavait kiáltassa ti veletek, mondván: *Nagyobbac az én bűneim hogy nem mint azoc meg-bocsáttathatnának.* Azonban pedig à Sátán hazud: Mert az Istennek irgalmassága sokkal nagyobb mind ez egész világon lévő embereknek bűneinél és hamisságánál-is. Annak-okáért, hogy-ha à Sátán ti veletek el-akarja hitetni, hogy, az Isten titeket gyűlöl és semmiképpen nem szeret: és hogy ti-néktek az Isten igaz itéletit kell inkáb várnotok, hogy sem irgalmasságát; hogy az Istennek haragja titeket el-akar tőrleni; hogy titeket semmivé akar tenni: és hogy az ő nagy kegyel-

kegyelme által nem akar titeket meg-segiteni: Ne hidgyetek ezért az ő hamisságáért ő néki, hanem felellyetek ő ellene, és mondgyátok szemébe, hogy ő csak azon csalárdság, és hogy ő szűkebben mondhat igazat' hogy-sem mint az Isten hazudhatna. Szűnetlenűl azért igy felellyetek ő néki: *Távozzál-el tőlem Sátán, mert hazug vagy; meny-el tőlem, mert ártalmamra vagy énnékem.*

Annak utánna fordullyatoc az Istenhez, és figyelmezzetek az ő hazudni nem tudo Szájának beszédeire, à mellyekkel tinéktek az irásokban szóll.

2. Igaz dolog ugyan az, hogy à szent Irás szintén annyi helyen szóll az Istennek fenyegetésirűl és kemény itéletirűl

mint ſzintén az ő kőny őrűletes voltárul és nagy kegyelmérűl: de az ő kemény fenyegetéſi és igaz itéleti csak azokra tartoznak à kik à gonoſz cselekedeteken őrűlnek é à gonoſz hiában valoságokban vigadnak; à mint à bőlts Salamon ſzóll: Példa-beſz. 2. v. 14. Azokra tartozik à kik magok válaſztottanak magoknak útat, és à kiknek az őnnőn magok utálatoſságát az ő lelkek ſzerette, à mint Eſaiás ſzóll, Cap. 66. v. 3.

Ellenben pedig az Iſten kegyelmének igéreti tartozic mind azokra, valakik munkálkodnac és meg-terheltetve vannak, valakik az ő bűnőket meg-iſmérik és meg-vallyák, valakik meg-ßégyenedett és tőredelmes ſzivűek, el-annyira, hogy, ha az ő bű-

ő bűnők az egeknek magaſságit fellyűl multák volna-is, à tenger fővenyeinek ſzámlálhatatlan voltát meg-haladtác volna-is, még is az Ur Jéſus Chriſtuſnak az Iſtennek Fiánac vére, azt mondgya à Szent János hogy meg tiſztit minket minden bűneinkből, 1 Joh. 1. v. 7. még Chriſtus Urunk-is igy ſzóll: Marc. 3. v. 28. *Bizony mondom ti néktec, hogy meg-bocsáttatnac minden bűnőc az emberec fiainac.*

Es hogy én ezt nyilvánságoſban meg-mutathaſſam és ti veletek el-hitethеſſem, egy néhány példákat hozok elő, à mellyekre, kérlek, halgaſſatok reá ſzorgalmatoſon.

1. Előſzőr, meg-irva talállyátok Eſaiás kőnyvének első réſzében à máſodik versben, az

 holott

holort önnön maga az Ur Isten igen nagy és csudálatos panaszt indit az ő jó tételeinyiről, mellyeket az Izraëllel cselekedett, és az Izraëlnek az Istenhez valo báládatlanságárul, igy szólván *Hallyátok-meg egec, és vegyed fülcidben föld, mert az Ur szóll: Fiakat neveléc, és azokat nagy méltoságra emelém: ők pedig én tőlem el-szakadtanac*: Tovább mégyen s meg mutattya, hogy, az Izraël fiai még à barmoknál is báládatlanbak voltanak, és értetlenbek voltanak az ökrőknél és à szamároknál: de még-is tovább mégyen, és nevezi őket; gonosz nemzetségnek, hamisággal meg-terheltetett népnek, gonosz magnak, nemtelen hitván fiaknak, szemekre hágyván; hogy az Urat el-hadták; hogy az

az Izraëlnek szentét fel-boszszontották; és az Istentől hátra tértenek: ennek felette, hogy, az ő kezek rakvák vérrel; hogy az árváknak nem itélnek igazat és hogy az özvegynek pőrit eleikbe nem bocsáttyák, hanem elnyomják.

Summa szerint, hogy nem volnának jobbak à Sodománál és à Gomorránál, mellyek égbéli tűzzel emésztettenek-meg.

Mind-az-által az Istennek mind ennyi panasszára-is nem ők keresik-meg az Istent, hanem az Isten keresi őket; az Isten kéri őket és nem ők az Istent, az Isten szerez ő közöttök és maga között meg-engesztelésnek eskőzét és nem ők szereznek; mint-ha az Isten bántotta volna-meg őket és nem ők bántották

tották volna-meg az Istent, és igy ßóll az Isten ő nékiek: *Jőjjetec elő, és perellyűnc: Ha à ti bűneitec ollyanoc volnánac mint à veres festéc, fejérec lésznec mint az hó, és ha pirosac léßnec mint à piros festéc, ollyanoc lésznec mint à fejér gyapju.*

O melly csudálatos à Seregek Urának ez az ő maga ajánlása! ô melly igen meg-foghatatlan è nagy Istennek az ő kegyes jó akarattya.

Noßa tehát-ßabjátok ti magatokra ezt à kegyelemnek kőntősit. Gondollyátok bátor-meg minden ti bűneiteket valamellyekkel ti az Istent meg bántottátok, mind à ti kisded gyermekségtekben, mind iffiuságtokban, mind vénségtekben; akar ßóllástokkal, akar gondolatotokkal,

kal, akar cselekedetbéli dolgaitokkal; akar à fęnyes napnak világán, akar az éjnek setétségében; akar előtte s' akar utánna à ti meg-térésteknek. Kőssętek bár azokat mindenestűl fogva egy csomoba és vessętek bár font-serpenyőkbe, egy felől az Izraël fiainak bűneit, és megfogjátok látni, hogy, mind sulyos voltával s' mind számos voltával az Izraelnek bűne à ti bűnőtőket meg-nyomja és meghaladgya.

Hogy-ha annak-okáért az Ur Isten ennek à meg-vakult pártos népnek és mindenféle terhes bűnőknek zavarjába bé-keveredett, bé-avult és el-vetemedett nemzetségnek azt mondottá, hogy; *Jőjjetec elő*: mennyivel mondgya inkáb ugyan azont tinék-

tinéktek kik lelketek ismérettinek sebeit annyira meg-érzettétek hogy à ti bűneiteken somoru szivel bánkodgyatok és fohászkodgyatok? kik à ti nyavalyásságtokat és lelki romlotságtokat annyira meg-ismértétek, hogy azon a' ti szivetteket és szemeiteket kőny-hullatáloknak patakjává olvasszátok?

Sőt inkáb, bizony jó hittel azt mondom, hogy; Ha a' ti bűneitek a' ti magatok szemei előtt ollyak volnának-is mint a' vér, még-is ő ollyan fejérekké tenné mint az hó; és hogy-ha à ti bűneitek a' ti szemeitek előtt ollyan pirosak volnának-is mint a' piros festék, még-is ő ollyanokká tenné mint a' fejér gyapju; mert ezek ő néki tulajdon szavai és

és igéreti, a' mellyek soha meg nem csalnak.

2. *Másodszor*: Vegyétek példájul a' Szent Lukács Evangeliomi könyvének hetedik részében amaz bűnös Mária Magdalénát, a' ki ez egész világnak tudtára parázna és el-vetemedett gyalázatos életű vólt, el-annyira hogy még az a' Simon Pharisæus-is, (a' ki a' Christust a' maga asztalához hivta vala lakodalomba,) meg-ütközék à Christusban hogy ollyan undok bűnös asszonyi állatnak engedné magát illetni, és hogy azt az ő lábaitul el nem taszitaná.

Kérlek titeket, halgassatok szorgalmatoslan reá, miképpen viselte itt magát Christus Urunk. *Először*, nyilvánságoson megvallotta, hogy ő inkáb győnyőrkőd-

kőlaék ennek a' bűnős aſſzonyi állatnak maga viſelésében mint a' tekintetes Simon Phariſæus vendéglésében, és igy fel-lel a' Simon Phariſæuſnak: *Simon, látod-é ezt az aſzſzonyi-állatot? Bé-jövéc à teházadba és az én lábaimnac vizet nem adál; ez pedig kőny-hullatásával öntözé az én lábaimat, és az ő fejénec hajával törlötte-meg. Te engemet meg nem csokolál, e' pedig az időtűl fogva hogy bé-jöttem nem ſzűnt-meg az én lábaimnac csokolásától, Olajjal az én fejemet te meg nem kented, ez pedig drága kenettel kenémeg az én lábaimat.* A' mi nagyobb; mivel hogy ennek az aſſzonyi-állatnak ſzive az ő ſok bűnein ſelette igen meg-ſzomorodott vala, a' mint ezt az ő sűrű kőny-hullatáſi meg-bizonyittyák,

azert a' Chruſtus-is, ugyan ezen aſſzonyi-állatnak fűle-hallottára igy ſzólla Simonnak: *Mondom teréked hogy ennec az ő ſok bűnei meg bocsáttattac, mert igen ſzeretett.* Végezetre, az aſſzonyi-állat felé fordul s' mond: *Teréked à te bűneid meg-bocsáttattac*; Sőt, még nagyob vigaſztalására igy ſzóll ő nékie: *A' te hited téged meg tartott; Eredgyel békeſséggel.*

Moſtan immár ugyan ezen örvendetes hir halláſt kell énnékem-is ti reátok fejeznem: mert avagy mondhattyátok-é ti azt igazán hogy illyen terhes bűnőkbé éltetek volna mint ez az aſſzonyi-állat? Jobban tudgya ezt az egéſz világ. Sem ti azt nem mondhattyátok; ſem pedig azt mondanotok nem illik;

mert

mert ha intoztok másokat hazugságokkal terhelni, mennyivel inkáb magatokat? Jól vagyon immár; s' hát immár micsoda indito okok cselekednék azt a' Christusban hogy ő ehez a' bűnős asszonyi-állathoz nagyobb indulattal viseltetett volna hogy sem ti hozzátok? holott a' ti bűneitek, sem ollyan nagyok, sem ollyan nyilván valók, sem ollyan botránkoztatók nincsenek az egész világ előtt mint ezé az asszonyi-állaté; s' azonban pedig ő az ő sok számu bűnein annyi kőny-hullatásokat, annyi fohászkodásokat és annyiszor valo bocsánat kéréseket ki nem öntött mint ti. Avagy a' Christus a' paráznaságbã élőt az ő útárol azért fogja-é hogy titeket lába-alá tapodgyon?

gyon? avagy azért fogja-é azt vigortzával hogy titeket komor szemmel tekintsen? Avagy azért bocsátya-é-meg annak az ő sok bűneit hogy tinéktek csak egy bűnötöket se botsássa meg? Avagy azért bocsátya-é-el őtet békességgel hogy titeket vigasztalás nélkűl hadgyon? Azért kellene-é a' fajtalan személynek kőny-hullatásit hozzá fogadni, egybe szedni és az ő tőmlőjébe rakni hogy a' tiéiteket onnét kiszorítsa? Bizony nem cselekszi, hanem inkáb, kétségnélkűl minden tőredelmes szivűeknek kőny-hullatasit számán tartya, és ő az ő tőmlőjébe rakja, a' mint Dávid szóll, Psal. 56. v. 9.

Elég volna csak è két példais, de, a' vigasztalásnak nagyobb bővségéért, még három avagy négy

négy rövid példákat hozok-elő mind az ô s' mind az Uj Testámentátombol.

Manasses, a' Juda nemzetségének Királlya, minden Istentelenségeknek nemeivel egyebeket meg-haladott vala; ő néki az ő neve Tyráñus, hittűl ßakadt Isten káromlo, bálványozo, ördöngősöket ßerető, s' több egyéb effęle vólt, s' nem-is elégedett-meg csak azzal, hogy ő az Isten beßédének ellene mondott, hanem még az Istennek minden Prophétáit-is űldözte és azoknak vérekkel Jérusálemet bé-töltötte. De mind-azon-által midőn a' Babyloniai tömletßben vas-lánczokkal ugy meg-ßorongattatott volna hogy még fejét sem emelhetné-fel, az ő ßivét kezdé meg-nyitni, és magát

magát az ő attyainak Istene előtt felette igen meg-kezdé alázni, kérvén és ohajtván az Istennek kegyelmét: meg-halgatá őtet az Isten és a' kemény fogságbul ki-ßabaditván Jérusálembe az ő királyságára vißßa vivé, a' mint meg-vagyon irva a' Cronicák második könyvének 33-dik réßében' a' 12-dik versben.

Acháb, az Izraëinek Királya, az Izraëlnek minden királyit az ő gonoß cselekedetiben meg-haladta vala, ugy, hogy nem vólt ő néki máßa; ki magát arra adta volna, hogy csak gonoßságot cselekedgyék az Ur előtt minden gonoßságinak czégérjére bálványokat csináltatott magának és azokat követte; de még-is midőn pœnitentiát tartana (noha azt-is csak hypocritai

kép-mutatásbol cselekedte) az Isten haragját mindgyárt meg-enyhité és annyira valo kedvességet talála az Ur előtt, hogy azt a' veßedemet mellyet az Isten ő reá meg-jővendőltetett vala az ő életében reá nem bocsátotta, a' mint olvassuk Királyok első kőnyvének 21-dik réßében az 25. és 26-dik versekben.

Péter, a' Jésus Christusnak Apostola, az ő edgyetlen-egy Idvezitőjét három izben tagadámeg egy-más után s' még pedig rút gyalázatoson ugy-mint maga átkozodásával, de mind-azáltal ezért a' cselekedetért Isten az ő jó kedvét a' Péter Apostoltul el nem vette. A' kakasnak meg-ßóllása: a' Christusnak egyßeri tekintése: és az Istennek újja, ugy meg-inditá Pétert, hogy az házbul

házbul lábain ki-menne ßemeivel sirna, és ßájábul az ég felé keservesen ohajtozo ßókat őntene kegyelmet kérvén fejének, mellyet azon órában el-is vőn. Kicsoda akarna tehát kétségbe esni? Luc. 22. v. 61.

A' Szent Pál elsőben Saul vólt, Isten káromlo és az Evangeliomi ßent tudománynak felette rettenetes űldőzője és rontoja vólt, a' mint ezt őnnőn maga meg-vallya, Galat. irt levelének első réßében a' 13-dik versben. és 1 Tim. 1. v. 13. De azért, az Ur Jésus Christus, ő rajta mint kiváltképpen valo nagy bűnősőn meg-kőnyőrűlt és kegyelmessęgét mutatta, hogy lenne például az Ur Christusban hivőknek az őrők életre, à mint ezt olvassuk Timotheushoz irt

 első

első levélnek első réßében à 16. dik versben.

Láttyátok immár à sok ßép bizonyságokkal meg-rakodott jeles felhőt, à melly kéßen vagyon hogy à ti lelkeiteket bé-fedezze és kőrnyűl fogja mind azok ellen à ßomoru gondolkodások ellen valamellyek riteket nyughatatlankodtatnak: és ezek a' meg-mondott bizonyságok igen ßépen tanitgatnak titeket az Ur Jésus Christus által az Isten kegyelmében valo reménségre.

Ide tartoznak Idvezitőnknek ama' példa beßédi-is, az el-veßtet drachmárol; az el-tévelyedett juhrul, és a' tékozlo fiurul, mellyeket Christus Urunk tinéktek ßemeitek eleibe rakosgat Szent Lukács Evangeliomi kőnyvének 15-dik és Sz. Máthé-

thé kőnyvének 8-dik réßében a' 12-dik versben.

Hogy azért mindeneket csak rővid ßoval meg mondgyák: Senkit még az Isten el nem hagyott; senkit az Ur Christus el nem vetett s' nem taßitott-el ő magátol, valaki tőredelmes ßivel ő hozzá járult. s' Hát immár, egyedűl csak ti előttetek fedeznéjé-bé az ő orczáját? avagy inkáb egyedűl titőletek meg-tagadná-é az ő kegyelmét? Avagy, ugyan azt gondollyátoké? ha azt gondollyátok; igen értetlenűl gondolkodtok.

Hogy-ha a' Király az ő ßolgainak minden adosságit megengedé a' kik néki adossak voltanak; ollyanoknak engedé pedig-meg, a' kik kőzzűl nêmellyek, tiz ezer tálentommal, né-

 mel-

mellyek ezer fontal, és némel-
lyek ezer forintal voltak adoſ-
ſak; Mit gondoltok arrul a'
ſzegény embertűl a' ki csak tiz
pénzekkel ados, s' azonban pe-
dig még csak egy batkája ſintsen
a' mellyel meg-fizeſſen, hanem
nagy alázatoſsággal kőnyőrőg
hogy a' Király az adoſságot ő
néki engedgye meg; avagy a'
Király ezt a' ſzegény embert a'
tiz pénzért a' tőmlefſzbe veti-é
és avagy ott hadgja-é meg-ſeny-
vedni? Azt még csak meg-ſem
kell gődolni. Azőképpen ti ſe
gondollyátok azt midőn az Iſté
az Ur Chriſtusért ennyi bűnős
fęrfiakat és aſſzonyi-állatokat
kegyelmébe fogadott, hogy ti-
tőlek-is az ő kegyelmét meg-
tagadná.

Hallyátok-meg miképpen let
a' Chriſtus bűnné mi érettűnk

hogy mi ő benne igazakká len-
nénk, miképpen hivogat min-
den meg-faradtakat és meg-ter-
heltetteket ő magához, Matt.
11. v. 28. igy ſzólván: *Jőjje-
tec én hozzám mindnyájan, kik
meg fáradtatoc, és meg terheltette-
tec; én meg nyugatlac titeket:
Jőjjetec én hozzám, és nyugodal-
mat találtoc à ti lelkeiteknec.*

Hogy-ha a' ti bűneitek ollya-
nok volnának-is mint az igen
meg-nehezedett tereh, avagy
mint az igen ſulyos malom-kő,
ha ugy fekűdnének-is a' ti vál-
laitokon? O tekintsétek-meg,
s' ihon à Jéſus Chriſtus őnnőn
magát ajánlya tinéktek hogy el-
hordozza à ti terheiteket: ő keſz
minden ti bűneiteket magára
vállalni, ſzéles az ő háta, és ti he-
lyettetek a' terher őrőmeſt el is
hordoz-

hordozza. Imhol, s' ez az, az Istennek Báránnya azt mondgya a' Szent János a' ki el-véßi è világnak bűneit.

Noßa tehát, talám ßégyenlitek à ti bűneiteknek rutsá gát? talám azért győtritek magatokat ennyire? talám azért ßorongattattok illyen igen a' kétségbe esęstűl? ô bezzeg jól vagyon ez! Illyen bűnősőket hivogat ám à Christus, és illyen bűnősőket keres; sőt ugyan csak illyeneket és nem másokat. Mert hogy-ha valaki a' bőnőknek hegyek magasságára nevelkedett halmait hordozná-is az ő vállain, s' azonban azoknak nehéz voltát nem érzené, hanem a' lágy és gyenge tollatskánál azokat kőnnyebbeknek itélné; az ollyan emberrel a' Christusnak

nak semmi kőzi nincsen. Őnnőn maga mondgya, hőgy nem azért jőtt e' világra hogy az igazakat hivná, hanem a' bűnősőket à pœnitentiára: az honnét illyen regulát téßen: *Az egéßséges emberec nem szűkőlkődnec az orvos nélkűl hanem a' betegec*, Matth. 9. v. 12, 13.

Ismét újjab ellen-vetést téßtec ti, s' igy ßóltok: Nem ugy vagyõ minékűnk dolgunk mint az egyéb bűnősőknek; mert à mi bűneink sockal rettenetessebbec az egéß főld hátán lévő emberec bűneinél, ugy-mint a' mellyek, egyenesen az Istennek felséges méltoságát sértegetik. Mint példának okáért: A' mi ßiveinkbe ottan ottã olly istentelen és kárhozatos gondolatok űtkőznek, mellyek azt gondoltattyák velűnk hogy nincsen Isten; avagy,

hogy az Istennek beßéde haßon-
talan és hijában valo. Sőt hogy
az Istennek Fia a' Jésus Chri-
stus gyűlől titeket, és hogy ti az
Isten Fiának gonoßt kivántok.
Es hogy ti ollyakat gondoltok a'
mellyeket ki-jelenteni ßégyen-
letek. Es hogy midőn ti effe-
léket gondoltok, annyira meg-
réműltők, hogy a' ti bűrőtők
ti rajtatok egéßßen meg-posdul;
a' ti testeteknek husa reßket; a'
ti csontáitok őßve cserdűlnek
és a' ti ßiveitek el-ájulnak.

A' mellyre én meg-felelek s'
meg-vallom; hogy bizony do-
log az, hogy nem kicsiny har-
czon forog igyetek. Mind-a-
zon-által, az Isten félő léleknek
mindenek javára ßolgálnak; mi-
vel hogy, olly kegyelmes és
nagy irgalmaſságu Istenűnk va-
gyon

gyon minékűnk, a' ki nem csak
az ő felséges méltoságát meg-
sértő gondolatokat, hanem még
a' ßólláſokat-is, sőt még ugyan
a' cselekedeteket-is kéß meg-
engedni és meg-bocsátani mind
annyißor, valamennyißer az em-
berek azokat meg-bánnyák.
Meg-olvashattyátok ti magatok
azt a' Szent irásban, hogy a' mi
kegyelmes Istenűnk, mennyi
nyilván valo, Istent tagadókat,
káromlókat, csufolókat, űldő-
zőket, bálványozókat, és őr-
dőngősőket fogadott igen nagy
kegyelmesen magához: s' hát
ti hozzátok nem volnaé kegyel-
mes! Ti hozzátok, mondom,
a' kik ottan-ottan lelketeknek
fájdalmával gondollyátok à go-
noßt, de nem cselekeßitek?

Mi nem csak magatok vad-
tok

tok ti, a' kik illyen modon fo-
rogtok a' kisirtetekben, hanem
még a' leg-Isten fęlőbb embe-
reknek szivekbe-is, magok aka-
rattya ellen, űtköznek essęle
gondolatok igen gyakorlatos-
sággal.

Először, mert ő bennek-is,
mint szintén más egyéb embe-
rekben a' meg-romlott termé-
szet uralkodik, melly minden
gonosságoknak eredeti és kút-
feje. Senki maga felől azt
nem mondhattya, hogy; Tisz-
ta az én szivem; tiszta vagyok az
én bűneimtől, azt mondgya Sa-
lamon Példa-beszédek könyvé-
nek 20-dik részében a' 9-dik
versben. *Csalárd à szív minden
dolgoknac felette, és gonosz, ki tud-
hattya-meg azt?* Azt mondgya
Jérémiás, könyvének 17-dik ré-
szében

szében 9 dik versben. Sőt az
Isten önnön maga bizonyittya,
hogy, az ember szivének minden
indulattya és gondolattya gonosz
volna, Moses első könyvének
6-dik részében az 5, és 7-dik
versekben. Az embernek szi-
véből jőnek-ki à gonosz gondo-
latok, azt mondgya Christus Ú-
runk: Matth. 15. v. 19. Az
embernek szive ollyan mint ama'
büdős Tó, az honnét ollyan sű-
rűn jőnek-ki a' sok gonosz gon-
dolatok mint szintén ama' sűrű
dögös ködök, és hol egy s' hol
más felől ugy származnak fel az
embernek agya-velejére. Te-
gye-fel bár az ember magában,
hogy ő tellyes tehetségével az ő
szivét minden gonosságtol meg-
tisztessitse, mellyek ő benne he-
lyet vertek vala magoknak: de

még-

még-is mindenkor sok tisztátalanságoknak maradékit talál abban, hogy-ha annak utánna meg-visgallya. A' ki a' bessédben meg nem esik, a' tökélletes ember, azt mondgya Szent Jacab: de légyen nékem-is szabad azt mondanom: hogy à ki szive gondolatyában meg nem esik, az még tökélletesebb ember. Az egészben valo tökélletesség a' menyországnak kintse, és nem erre az életre tartozik. Ebben az életben-is újjúlton-újjúlunk ugyan az Istennek Lelke által, és közelebb-közelebb júlunk az ő képének bennünk valo érzésére, de az ő embert minden ő meg romlotságival és gonosz kivánságival edgyüttegészszen addig le nem vetkezhetyük a' mig a' testet le nem vetkez-

vétkezzük; a' melly külömben nem lehet, hanem az halál által.

Másodszor: Mert a' leg-kegyessebb életet élő ébereknek-is ugyan azon az ő ellenségek à ki az egyéb embereknek, és ő nékik szintén ugy nem kedvez a' mint szintén másoknak. De még inkáb mindenek felett ő utánnok incselkedik, igyekezvén őket az emberek között valo leg-nagyobb vétekbe ejtni; és arra késteti őket hogy à minden dicsőssegeknek méltoságát meg halado nagy Istent szemüllsembe átkozzák-meg. Nyilvánságosan ki-tetszik ez a' Szent Jóbnak historiájából, (Jób cap. 2. v. 5.) Mert ott azt olvassuk hogy a' Sátán ő magának az Istennek a' Szent jób felől igy szól-

ßóllott : *Bocsásd kezemben csak énnékem önnön magát à Jóbbot és az ö testét és lásd meg ha szemtül-szembe meg nem átkoz téged.* Minek utánna oßtán az Isten ennek a' ßent életű embernek, testét és csontyait az ö kezébe bocsátotta volna, és ötet meg-verte volna undok fekélyekkel tetétűl-fogva talpiglan ; annak utánna ßűnetlenűl illyeket sugallott a' kegyes embernek fűleibe. Avagy jó Isten-é ez, à ki tégedet illyen könyörűletlen rongál? Avagy jó-é ez az Isten, a' ki tenéked minden tißted-béli bűségedet és jó cselekedetidet ekképpen fizeti-meg? Micsodát? Szid-meg ötet szemtűl-szembe. Mondgy ellene ö néki. Atkozd meg öter. Fogadgy-fel valami gonoß cselekedetet ö elötte,

lötte. De a' mi nagyobb, ez a' Sátán, a' Jóbra még a' maga feleségét-is reá támaßtotta, el-annyira hogy az ö fęrjéhez jurulván, nagy keserű kisértettel igy ßólla ö nékie : *Még-is megtartod-é à te tökélletességedet? átkozd-meg az Istent és hally-meg.* A' melly kisértetekben, még ez az Istennek kegyes embere-is, a' ki az Istent mindenkoron fęlelemmel tißtelte : a' ki minden testi nyomoruságoknak és lelki kisérteteknek mint egy ki-metßet ábrázattya, minden ßenvedéseknek tűköre ; nem vólt űres a' kárhozatos gondolatoktul és azoktul a' kisértetektűl, a' mellyekkel az ö Urát Istenét megkisértette.

Ezekből a' két fundamento-

mokbol két tellyes és jeles summákfüggenek-ki.

Elöször; (hogy másokrul térjek a' ti hozzátok valo beszédemre;) Mivel hogy jól tudom, hogy ti ezekben az Isten ellen valo sérelmes gondolatitokban nem gyöny örködtök: hanem inkáb lelketeknek nagy fájdalmival bánnyátok ezeket; sőt ollyan fájdalmival bánnyátok, hogy többire hólt elevenek vadtok, s' meg-sem halhattok pedig, hogy el-olvadnátok, mint a' viaß a' tűztűl. Bizonyos jele ennek ez: hogy: Noha ezek a' sértegető gondolatok ti bennetek támadnak, mind-azáltal nem ti tőletek sem nem a' ti el-ßánt akaratotokbul támadnak. O bizony nem! senki nem cselekeßi ezt egyébb a' csalárd

lárd ördögnél, à ki tinéktek ßünetlenül azt sugallya, hogy; Átkozzátok-meg az Istent. szidgyátok-meg az Istent. Hogy imillyen avagy amollyan kárhozatos gondolatokat gondollyatok az Isten felől. Mind a' Sátán tűzes nyilai az illyenek, a' ki a' ti ßiveitekbe lövöldözi ottan-ottan ezeket. Nyilván, az álnok és ezer Mester kisértetlezek, a' mellyek a' ti lelkeitek ellen tusakodnak, és nem értenek edgyet a' ti lelkeiteknek Istenetekhez valo indulatryával.

Ez a' csalárdságnak lelke az Sátán minden mesterségével azon igyekezik, hogy azt ólthassa-bé à ti ßiveitekbe, hogy ezek à gondolatok egyedül à tiéitek, és hogy ezek, a' ti bűneitekért támadtanak ti reátok.

De, kérlek, szerelmesim; állyatok erőssen ellene ő néki: és midőn ti-néktek illyen vétkes gondolatokat csavarita' ti szivetekbe, rövid szoval könyörögjetek igy ő ellene: Ob Uram; ne vigy minket a' kisértetbe! avagy igy: Uram; szabaditsmeg minket à gonoszul! avagy igy: Uram, erőssits-meg a' te kegyelmed által! avagy igy: Uram; kedvezz minékünk az Ur Jésus Christusért! avagy ehez hasonlo képpen: a' mellyet az ördőg semmiképpen el nem szenvédhet.

Azt mondom, hogy ezek nem a' ti siveteknek tulajdon gondolati, hanem egyedül az ördőgnek álnok sugalláſi; a' kinek ti minden tehetségtekkel ellene állyatok, hogy el-fussontitőletek, a' mint Szent Jacab szóll. Jac. 4. v. 7.

Másodszor; Hogy ha szintén a' ti siveiteknek tulajdon gondolati volnának-is ezek: mégis, mint hogy ezeken annyira somorkodtok, hogy csak nem halálra győtritek magatokat: Bizonyos jele ennek ez, hogy ti-néktek ezek vétkül nem tulajdonittatnak: mert még, a' meg-cselekedett bűnőket-is ez illyen bűnőn valo bánkodálok az Isten előtt ártatlansággá változtattyák.

Nosza hát immár, engedgyük-meg bár; hogy a' ti bűneitek a' magoságos Istennec méltoságát sértegetik: avagy hogy a' ti gondolatitok, egyenesen az élő Isten Fiának kivánnak gonoszt: még-is el-rontya à ti Argumentomo-

tomotokat az Ur Jésus Christusnak ama' feleleti? *Bizony mondom néktec; meg bocsáttatnac minden bűnöc az embernec fiainac, és à káröláſok-is à mellyeket ſzóllottac*, Marci cap. 3. v. 28.

Meg-áll tehát, meg-mozdithatatlan erővel az Iſtennek végetetlen kegyelmeſſége, à mellyel ő az Ur Chriſtusban minket kiuál bűneinknek el-törlésére minden mi bűneinknek ki-fogáſa (avagy exceptioja) felett; ám bátor legyenek ollyan nagyok a' minéműek ſintén akarnak, de valamenyiſer mi azokat meg-bánnyuk, a' mint ti most; a' melly eléggé ki-terſik a' ti fohászkodáſtokbul, ſzavaitokbul, és a' ti ereiteknek el-bádgyadáſibul.

Nagy az én bűneimnek mélysége

ſége azt mondgya ama' régi Chriſoſtomus Doctor, de ſokkal nagyobb az Iſten kegyelmeſſégének ſzéles Oceánuſſa és feneketlen tengere Az Iſtennek irgalmaſsága minden ő teremtett állatit meg-haladta, azt mondgya Dávid a' 145-dik Soltárnak 9-dik versében. A' mi bűneinek a' mi fejeinket fellyűl haladták, az Iſtennek itéleti ſmét azokon fellyűl járnak, de bezzeg az ő irgalmaſsági mind ezeknél fellyebb haladnak és ſzélesebre terjednek, mi felettűnk: minden ő teremtett állati felett, minden ő igaz itéleti felett, és minden mi hamiſsági nk felett.

Térűlök immár beſzédemnek máſodik részére, a' mellyben titőletek azt kivánom; Hogy ti ebben a' ti lelki harczotokban

és

és sorongattatástokban lelki vi-
tézséggel csatázzatok és tellyes
győzedelmet vegyetek: az az,
az Istennek meg-mérhetetlen-
képpen ki-terjedet irgalmasságát
magatokhoz kapcsollyátok
és szivetekben eleven bizodal-
mával tellyességgel magatokévá
tegyétek.

Mert a' mi diadalmunknak
fegyvere mellyel e' világot és
minden egyéb ellenséginket
meg-győzzük, nem egyéb ha-
nem a' mi Hitünk. 1 Joh. 5. v.
4. Az hit pedig ollyan pais, a'
melly a' Sátánnak minden tüzes
nyilait el-öltya. Eph. 6-dik rés-
szének 16-dik versében, az Hit
az, az el-szakaszthatatlan kötés
a' mellyel a' Christushoz kötte-
tünk, és a' Christus által bűne-
inknek bocsánattyát, a' meg-
igazu-

igazulást, és az örök életet vesszük. Hos. 2. v. 19. Heb. 2. v. 4. Eph. 3. v. 17. Rom. 10. v. 10. 1 Pet. 1. v. 5. &c.) Tudom jól, hogy ti azt mondgyátok: Hogy a' ti Hitetek igen tántorgo, igen kétséges: és igen erőtelen, és hogy, ollyan erőtelen az, hogy ti el nem hihetitek hogy valakinek erőtelenebb vagy még csak ollyan erőtelen hiti-is lehetne, mint a' tiétek; és hogy a' ti itéletetek szerint soha egy keresztyén embernek szívében-is ollyan gyenge és erőtelen hit nem volt mint ti bennetek mert ti még csak az én mostani ti előttetek valo beszédeimet-is el nem hihetitek, és hogy még ezeknél kissebb dolognak sem hihettek ti.

Halgassatok reá, s' meg-feleljek én erre tinéktek: Először;

Vegyétek eſzetekbe ; Hogy mindenek felett, az Iſtennek leg-ſzentebb és leg-ſzerelmeteſſebb fiaiban és leányiban oſtromoltatic és kisértetik-meg à kételkedéſek által leg-gyakorlatoſságosban az Hit; és hogy ugyan ezen kételkedéſeknek kisérteti által tiſztitatik és erőſſittetik-meg ő bennek az Hit leggyakorlatoſságosban. A' ki ſoha nem kételkedik az ő idveſségérűl, ſoha nemis veheti az bizonyos jelét az ő idveſſégének. A' melly beteg a' maga nyavalyáját nem érzi, csak oda vagyon annak az ő meg gyogyulása; azonképpen midőn a' keresztyén ember nem érzi a' maga hitinek erőtelenségét, nincsen akkor ő néki igaz hiti, ha ſzintén kűlőmben itél-is maga felől:

hanem

hanem, a' Chriſtuſtul igen távul s' a' veſzedelembez igen közel eſett. Az igaz Hitnek világoſságában, ottan-ottan (Ecclypſiſek) fogyatkozáſok eſnek, mint ſzintén a' Napban és az Hóldban. Meg olvashattyátok a' Szent Dávidnak az ő kételkedéſiről valo panaſzolkodáſit, a' 42-dik Soltárnak 6-dik és 12-dik verſeiben: az holott annyira meg-erőtelenedett az ő hiti, hogy kétſzer-is meg ſzolittya a' maga lelkét, igy ſzólván: *Miért én lelkem hogy illyen igen el-haddad magadat? és mit nyughatatlankodol én bennem? Miért haddad-el oh én lelkem illyen igen magadat? és miért buſongaſz én bennem? Varjad az Iſtent, és bizzál ő benne; mert még én hálákat adok ő néki az ő meg-ſzabadítáſáért.*

sért. Es az 77 dik Soltárnak 8-dik és 9-dik verseiben-is igy beszél az ő lelkével : *Avagy mind örökke el-vetne-é az Isten? és, nem lenne-é többé jó akaro? Avagy el-fogyott-é mindenestül az ő kegyelmessége? Avagy meg-szűnik-é az ő igéreti nemzetségrűl nemzetségre? Avagy el-feletkezik-é à kegyelmességrűl? Avagy az ő haragjában meg-tarthatná-é irgalmasságit?* Látjátok-é, szerelmesim a' Christusban, hogy nem csak ti magatok vadtok a' kik az Hitben tántorgatok!

Hanem ti-néktek egy ollyan módon vagyon dolgotok, mint a' kinek a' fogai igen fájnak; vagy hogy, mint a' ki a' kolikában gyötrődik; vagy hogy, mint a' ki a' maga veséjében termett fövenyek miatt kinlódik; egy

egy fóval, mint a' ki valami nehéz testi nyavalyában sinlik. Az illyen nyavalyás ember inkább mindenkor igy szokott panaszolkodni: Niocs az egész földhitán az emberek közzűl csak egy-is a' ki illyen nagy kinokat szenvedne, mint én. Es miért szóll igy? Azért, mert az ő nyavalyája az ő tulajdon testére gyötri és nem másét. Csak a' szerint szóll azért a' mint az ő-nőn maga teste érzi a' fajdalmat, és nem a' szerint szóll a' mint más-is érzi a' maga fájdalmát: mert hogy ha ő érzené a' más ember testén valo nehéz nyavalyákat-is, és a' maga nyavalyájával ugy vetné egybe; kétségnélkűl más notára danolna.

Szinén illyen modon vagyon a' ti dolgotok; mertti, tennen

magatok érzitek a' ti Hitetek-nek erőtelenségét, és annak az erőtelenségnek érzése szerint pana szolkodtok: s' azért mondgyátok, hogy à föld kerekségen senkinek ollyan erőtelen Hite nem vólt mint ti-néktek: Holott, sok keresztyén emberek voltanak immár è világon, à kik illyen alkalmatossággal ugyan ezen lelki sérelmeket szenvedtek, a' mellyeket mostan ti szenvedtek; sőt még ezeknél-is a' lelki ismérettnek sokkal nagyobb furdalásit és gyötrelmeit szenvedték.

Másodszor: Azt is vegyétek eszetekbe; Hogy, ha bintet erőtelen-is a' ti Hitetek, de mind azon-által ugyan igaz Hit affelől. Az erőtelenség meg nem fostya ám, még à hitet az ő természe-

mészetiről. Avagy el vohattyuké az erőtelé emberrűl az emberi nevet azért, hogy ő nem ollyā erős mint az egyéb emberek? Avagy azért nem kell-é a' kis gyermeket embernek mondanunk, hogy ő még ollyan bölts vagy ollyan nagy nincsen mint a' fel-nevelkedett és meg-állapodott-béliek? Bizonyára è merő balgatagság volna, s' ugyan azon az-is; hogy az ti hiteteket azért nem állittyátok igaz hitnek, mivel hogy erőtelen. Gyakorta történik a' tökélletes keresztyén emberen, hogy ő az ő hitinek elébbi erejét ő magában nem érzi ugy a' mint annak előtte szokta érzeni; sőt gyakorta alig lehet még bizonyos-is az Isten kegyelméről; de mit mondok bizony annyira vagyon

gyon inkáb, hogy még csak nem-is gondolkodik az isten kegyelméről, de azonban ugyan igaz hite vagyon affelől, és ő benne lakik az igaz hit. Hasonlatosság által mutatom ezt megti-néktek.

Midőn valamelly ember az ő ágyába nyugodalomnak okáért nagy fáradva bé-fekszik, gyakorlatossággal ollyan igen el-aluszik az, és minden külső érzékenségektűl annyira meg szűnik, hogy sem nem hall, sem nem lát, sem nem érez, sem nem lélegzel, sem az élétnek egyéb jelét nem mutattya; de azért avagy meg hólt-é az az ember, hogy az egy kevés ideig valo nyugodalomban annyira megcsendesedett? Az élő-fáknak téli időben, sem zöldellő levelek,

lek, sem bimbojok, sem gyűmölcsök nincsen, szárazaknak láttatnak mint ha meg-hóltak volna, de azért; avagy meg-hóltanak-é? Az hamuval temérdeken bé-fedetett tűz, sem az ő világosságát, sem az ő melegségét ki nem terjeszti, sem egyéb jelek által ő magát ott lenni nem jelenti, de azért; avagy semmi tűz nincsen-é ott? ezenképpen vagyon ti néktek-is dolgotok: mivel hogy érzitek ti magatokban, hogy a' sátánnak sulyos kisérteti titeket bé-borítottanak, láttattok ti magatoknak mint-ha a' Szent Lélek tűzét el-vesztettétek volna és az ő világa ti belőletek ki-ólratott volna. Nincsenek ti bennetek à lelki életnek gyűmölcsei, nincsenek az hitnek és a' bűn bánásnak

náfnak gyümölcsei. A' ti bizodalmatok, a' ti hitetek, és a' ti Istenbe vàlo örömötek mint-ha el-temettetett volna, mint-ha azok mind meg hóltak volna, és mint-ha ugyan tellyességgel ki-szaggattattak volna ti belőletek; de az ugy nincsen. A' Szent Lélekoek világa, à ti hitetek, és à lelki élet még ti bennetek meg vagyon: mind-azonáltal, ezek most ti bennetek ugy vannak mint à tüz az hamu alatt, mint à nyersség az élő fákban télnek idején, mint az élet az igen el-alutt emberben, és meg-láttyátok még hogy el-végre önnön magokat mindeneknek láttára ki-jelentik. Legyetek jó reménségben.

En azt nyilvánságosan tapasztaltam, hogy azok, à kik az hitben

ben igen meg-nevelkedtenek, és à mellyet bátorsággal merek-is mondani, hogy à kik az hitben ugyan erősseu meg-gyökeresedtenek, leg-többet panasolkodtanak az ő hiteknek erötelenségéről. En ti-néktek effféléket sokakat még neveken-is nevezhetnék, s' még pedig néhány mellyeket ugyan à Prédikátoroc közzül, és à Szent iráft magyarázo Doctorok közzül-is: de csak kettőt avagy hármat számlok-elő à Szent irásbol, ollyakat à kik mindenek előtt nyilván vannak.

1. Szent Márk Evangéliomi könyvének 9-dik részében az 24-dik versben olvasunk egy jó hitű tökélletes embert, à ki Idvezitőnknek azt mondotta: *Hiszek Uram*, de még az-is à ti mosta-

mostani betegségtek ágyában veletek edgyütt sohajtott, az az, panasolkodott az ő hitinek erőtelenségéről, és kőny hullatással kiálta az Urhoz mondván: *Légy segétségül az én hihetetlenségemnec.*

2. Sz. Lukáts Evangéliomi könyvének 17 dik részében az 5-dik versben, olvassuk à mi Idvezitőnknek Apostolirul, à kik egyenesen csak szintén arra választattak vala, hogy az Evangéliomat mindeneknek predikállyák és mindeneket az igaz hitnek ismeretire vezérellyenek; de azt mondom, hogy még is azt olvassuk ő felőlők is, hogy ők az hitben igen fogyatkozott állapottal voltanak, e' pedig kitetszik imez önnön magok alázatos eledezéséből. *Uram, nevellyed*

nevellyed à mi hitünket! s' Immár ti jóbbaknak akartok-é lattatni az Apostoloknál?

3. Avagy nem tudgyátok é, hogy à kiket Isten egyszer szerelmébe fogadott, azokat mind végiglen szereti? a' mint ez meg-vagyon irva, Joh. 13. v. 1. Jól vagyon hát; Noiza tehát mondgyátok-meg immár énnékem jó-lélekkel, azt kivánom tőletek, hogy-ha ti à ti tellyes életeteknek rendiben soha nem érzettetek-é Istentűl származott örömet à ti szivetekben? hogy ha nem kóstoltátok-é valaha à kegyelmes Istennek veletek valo létét, az hitnek és az Isten kegyelmében valo bizodalomnak valami szikrátskáját, à ti idvességteknek az Istenben valo reménységet? Avagy ugyan soha

nem menteteké-ki à Templomból vigaſztaláſokkal tellyeſen, halván az Iſtennek beſzédéből, hogy az Iſten a' Chriſtusban tiéktek Atyátokká lőtt, az Angyalok ti ſzolgáitokká, az egek ti hazátokká, az életnek Coronája őrökös jóſzágotokká lőtt; Nem kiáltatta-é à Szent Lélek ſoha ti veletek imez ſzót, *Abba*, az az: *ô ſzerelmes Atyánc*? E' meg-vólt, nyilván tudom. Noſza hát immát moſt, hogy ha egyſzer ez à kegyelem tiétek, hidgyétek-el bizodalmaſon hogy mind végig tiétek léſzen; *Mert az Iſtennec az ő ajándéki és az ő hivatala, ollyanoc, hogy ſoha ő azokat meg nem bánnya*. Rom. 11. 29. Az Izraëlnek erős Iſtene nem hazud, és meg nem változik, azt mondgya à Samuel az ő eſső

ő eſső könyvének 15-dik réſzében az 29-dik versben, *Nincsen à mi Iſtenünknél változás, vagy változáſnac árnyéka*, azt mondgya Sz. Jakab Apoſtol, cap. 1. v. 17. Hidgyétek-el; azt mődgya az Irás, hogy az Iſten à ki el-kezdette ti bennetek à jó dolgot, el is végezi mind à Jéſus Chriſtuſnak napjáig, Phil. 1. v. 6. *Az Iſten az ő dolgaiban felette hűséges, és az ő el-kezdett munkáját ſoha félben nem hadgya*. A' Szent Lélek, mellyet egyſzer minékünk ád, velünk marad mind őrökké, Joh. 14. v. 16. és el-pecsétel minket az Hitben az idveſſégre. Eph. 1. v. 13, 14. *Az ő magva meg-rothadhatatlã mag*, 1 Pet. 1. v. 23. Az hová ez a' mag egyſzer bé-eſik onnét ki nem véſz, és abban az emberben olly nagy ereje

reje vagyon ő néki hogy az az ember halalosképpen nem vétkezik, sőt ingyen sem vétkezhetik, Job. 3. v. 9. Ezeket az Irásnak szavait visellyétek mindenkoron a' ti elméitekben és ezék kiváltképpen valo erőt és vigasztalást nyujtanak tinéktek, meg à ti leg-erősseb harczotokban is.

Ne feletkezzetek-el ottan-ottan meg-emlekezni az Irásnak ama' jeles mondásárol, Rom. 8. v. 31. & seqq. *Ha Isten velűnc, kicsoda mi ellenűnc? A' ki az ő tulajdon Fianac nem kedvezett, hanem adta azt mi érettűnc mindnyájunkért, mimodon nem adna az ő Fiával minekűnc mideneket? Kicsoda vádollya az Istennec választottit? Az Isten az, à ki meg-igazit. Kicsoda à ki kárhoztatna? Christus az, à ki meg-hólt. &c. Kicsoda szakaszt el hát minket a' Christus szerelmetűl? nyomorgatásé? szorongato keserűségé? űldőzésé? &c.*

Ennek felette igen édessęges vigasztalás à Szent Dávidnak is ama' mondása, Psal. 34. v. 19, 20. *Kőzel vagyon az Ur a tőredelmes szivűekhez, és à tőrdelmes lelkűeket meg tartya, Sok nyomorusági vannac az igazaknac; de mind azokbul meg szabadittya őket az Ur.*

Meg is egy helyet hozok elő a' Szent irásbul, a' mellyben a' minden vigasztalásoknak Istene igy szóll à ti lelketeknek; Esa. 49. v. 15 16. *Vallyon el-feletkezhetik é az anya az ő kis gyermekéről, ugy, hogy ne kőnyőrűllyőn az ő mehénec fián? ha az el-feletkeznek-is;*

vék-is; de én nem feletkezem-el te-rolad. Ime az én kezeimre irtalak-fel tégedet.

Kivántok-é még-is többet? Olvaszátok-által a' Szent János Evangeliomi könyvének 10. dik részét, az holott à Christus önnön magát nevezi jó pásztornak, igy szolván: *Ismerem én az én juhaimat. En őrök életet adok nekiek, és soha el nem vesznek, és soha senki ki nem ragadgya azokat az én kezemből. Az én Atyám, à ki azokat adta nékem mindeneknél hatalmasb, és senki azokat ki nem ragadhattya az én Atyám kezéből.* Ugyan ezen formán szóll az ő Atyának, Joh. 17. v. 12. *A' kiket* (mondván) *nékem adtál, én meg-őriztem és egy-is azok közzül el nem veszet.*

Szabjátok hát immár ezeket má-

magatokra; mert, hiszem ti vadtok à Christus juhai, s' hát kitsoda nyelhet-bé titeket? kezeibe szoritott ő titeket, s' hát kicsoda ragadhatna onnét-ki benneteket? Senkinek veszedelmében ő nem gyönyörködik, s' hát annál inkáb hogy-hogy gyönyörködnék annak veszedelmében à ki immár egyszer az hit által ő beléje óltatott?

Azt mondgya Christus Urune Péternek, Luc. 22. v. 31. *Imé à Sátán kivánt titeket, hogy megrostálna mint à gabonát: De én imádkoztam te érretted, hogy el ne fogyatkozzék à te Hited.* Valamit Idvezitőnk à Péterért cselekedett, ugyan azont cselekeszi ma ti érettetek és mindnyájan mi érettük gyenge hitű emberekért: mert ugyan-is, mit gondoltok?

doltok? avagy Christus Urunk csak Péternek meg tartojaé? avagy inkáb nem ez egész világon lévő hiveinek meg-tartojaé? Bizonyára az. Imádkozik tehát ti érettetek-is, a' mint meg-láthattyátok, Joh. 17. v. 20. Ha pedig imádkozik; el nem fogyatkozik à ti hitetek is; mert ő mindenkor meg-halgattatik az Atyátol.

Végezetre, tudnotok kell azt is hogy tinéktek a' keresztyén ember fegyverét mindenkor oldalatokon kell viselnetek a' ti Hiteteknek meg-erősítésére; ugy-mint, az Isten beszédenek gyakorta valo halgatását, és a' Szent Sácramentomokkal valo élést, egy felől: a' Szent Lélek-nek bennetek valo meg ujjittatásáért az Istenhez valo könyörgéseket, más felől.

1. Mindeneknek előtte, az Istennek beszédét halgassátok sorgalmatosan; mert az Hit az hallásbol vagyon, Rom. 10. v. 17. és az Ur beszédének halgatásához kőssętek hozzá a' szent Vacsorával valo élést; mert a' Szent Sácramentomok azok a' pecsétek a' mellyekkel az Urnak beszédéből hallot igéretek nyilván valók kátétetnek és meg erőssittetnek.

Azon panaszolkodtok ti, hogy az Isten igéjének prędikállásábol semmi vigasztalást magatoknak nem vehettek: hanem hogy à ti szivetek meg annál inkáb néki keményednek: Sőt hogy ti ugyan meg-haborodtok és meg rettentek midőn a' prędikátió halgattyátok: el-annyira; hogy jób volt volna tinéktek so-

ha a' Templomba se mennetek, hogy sem oda járnotok.

De, halládé; mi ezek mind à Sátán veszedelmes sugalláſi; a' mellyeknek állyatok ellenek minden erőtőkkel. Mert vajki jól tudgya a' Sátán azt, hogy az Isten beszéde és a' Szent Sácramentomok azok a' kiváltképpen valo eszközök, a' mellyek által az igaz Hit, a' poenitentia, és az Istennek minden egyéb idvesseges ajándéki, az embernek szivébe bé plántáltatnak és meg-vastagittatnak. Jól tudgya ő azt; hogy, ezekkel fegyverkezhetik-fel az ember, és ezekkel mint egy erős bástyával ugy veheti környül magát minden ő incselkedési és leselkedési ellen. Azért kiváltképpen azon munkálkodic minden

den mesterségével, hogy az embert az Isten igéjének hallgatásátul és a' Sz. Sácraméntomokkal valo éléstűl el-idegenithesse, s' miért cselekeszi ezt?

Először; Hogy midőn az Isten beszédében szó vagyon, az átokrul, a' pokolrul, a' kárhozatrol vagy egyéb effélérűl, hát akkor mindgyárt à Sátan az embereknek szivekbe és értelmekbé idegen és rémitő gondolatokat binthessen, a' mellyek őtet meg-rettentsék és ugyā meg-rémitsék, és annak utánna oztán újjobban illyen gondolatokat öntaz embernek szivébe. Ezé az Evangéliom? Ezé a' vigasztalásnak beszéde? E' következiké a' Templomba valo gyakor járásbol? Nem a' prędikátio szerezé az emberben illyen veszedelmes

delmes képzéseket? Nem vólt volna-é sokkal jobb à Templom felé még soha nem-is menni? &c.

Azonban pedig mind csak hazud a' Sátán, midőn az embert effęle gondolatokra viſi; hogy az Iſten beſédének prędikállását mondgya a' gonoſz vélekedéseknek és minden rémitő képzéseknek okának lenni: mert ezek a' képzések, nem az Iſten beſédéből hanem a' Sátánnak álnok ſugalláſibul ſármaznak. ő lővöldözi-bé azokat a' prędikátio halgatás közben az embernek ſivébe, è végre, hogy el-hajthaſſa az embert az Iſten beſédének halgatásától: és ebben az ő ſáudékában helybeztetett ő néki minden meſterſége.

Mind ezeknek az ember, igen

gen erőſſen ellenek állyon, és annál ſorgalmatosban ragaſkodgyék az Iſten beſédéhez. Nem kell à Sátánnak csak egy körőm feketényit-is engedni; nem kell őnéki kedvezni még à leg-kiſebb dologban-is; nem kell ő néki helyet adni még csak egy tűhegynit-is, mint ſoktunk ſólláni. Annyira meg-foſtatott azért immár ez a' pokolbéli Crocodylus az ő erejétűl, hogy valamikor a' kereſztyén ember ő ellene fel-fegyverkezik és ellene áll; el-mégyen ő előle és elfút: De ellenben iſmét, hogyha az ember ſalad ő előtte, ſarkában vagyon ő az embernek hogy el-nyellye: Allyatok hát ellene ő néki és el-fút titőletek, azt mondgya Szent Jacab Apoſtol, cap. 4. v. 7.

Vidámullyatok-meg tehát és erőſſedgyetek-meg, fęlelemmel és rettegéſſel halgatván az Iſtennek beſzédét, ſzenvedgyétek békeſſęggel moſt ezt az Iſtennek reátok bocsáttatott látogatását, és ez tinéktek nagy kőnnyebségtekre fog ſzolgálni. A' tőredelmes lelket és keſerves ſzivet az Iſten meg nem utállya, Pſal. 51. v. 19. Midőn a' mi ſzivűnk rettegésben vagyon, akkor nem távul vagyon az Iſten mi tőlűnk; hanem inkáb jób kezűnk felől vagyon mi mellettűnk, hogy minékűnk az idveſſęgnek ſzarvát és az igaz őrőmnek pohárát nyujcsa hamarsággal. A' miképpē hogy az Iſtē ama' Márah nevel neveztetett keſerű vizet nagy hirtelenséggel édeſſę és jó izűvé változtatá az ő népének azon-

azonképpen moſt-is, minden ő ti hozzátok nyujtott beſzédeinek keſerűségét fogyatkozás nélkűl valo édeſſęggé változtattya ti-néktek. Noſza hát ama' bizodalmas ſzóval kiáltsatok az Urhoz: *Az én lelkemben ſok ſzorongatáſim vannac énnékem, de à te beſzéded Uram, megújjít engemet azokbul*, Pſal. 19. v. 19. *Ez az én vigaſztaláſom az én nyomoruságomban, hogy a' te beſzéded meg-vigaſztal engem*, Pſal. 119. v. 50.

Máſodſzor; A' máſodik eſzköz, mellyel a' Sátán igyekezi ki-lopni az embernek ſzivéből az Iſten igéjéhez valo ſzerelmet; imez: Hogy midőn a' prędikátioban ſzó vagyon, az Iſtennek kegyelmeről; à Jéſus Chriſtuſnak az emberekért valo elég

 téte-

tételérűl; à bűnök bocsánattyárul, és az örök életrűl, &c. Akkor a' Sátán a' meg-szomorodott szegény lelket igy szólittya-meg: *Mi haſznod vagyon teneked ezekből? Teneked innet ſemmi vigaſztaláſod nem lehet; mert mind ezek, azokra tartoznak, à kiknek erős és a' ſzeretet által hathatos Hitet vagyon, à minémű hited teneked nincsen: minek-okáért ſem réſzed, ſem ſorſod teneked ezekben à ſzép igéretekben nem leſzen.* Es igy, a' Sátánnak ez illyé ſugalláſibul è következik, hogy az ember minden haſon és gyűmölts nélkűl (noha ő máskeppen gondolkodik) mégyé haza à prédikátio halgatáſrul, panaſzolkodván az ő ſzivének meg-indulhatatlan kemény voltárul.

Decz, ismét újjabb meſterſé-

ge és álnok csalárdsága a' Sátannak: mert ha ſzintén ſemmi más haſnot nem venne is az ember à prédikátio halgatásbul azon kivűl, hogy meg-tanulta, meg-ismérte, és meg-érzette onnét az ő ſzivének meg-indulhatatlan keménységét, egy előre ſzinte elég haſon volna az onnét ő néki. A' teſt és vér az embernek ſzemeit fel nem nyittyák à bűnnek ſzemlélésére; hanem ezeket, csak egyedűl az Iſten, ama világoſságnak Attya, csak ő tehet illyen dolgokat az ő beſzéde és Lelke által. Továbbá, az illyen kisértetekben forgo ember, az ő ſzive keménységének meg-ismértetin kivűl, még más haſnot is véſzen ugyan azon prédicátio halgatásbul, tudni-illik, az ő ſzive keménységének

meg-változását; az az, tellyes lélekkel ohajtya, hogy az ő ſive a' nagy érzékenység nélkűl valo keménységtűl, meg-ſzabadulhaſſon: éhezni és ſzomjuhozni kezdi az Iſten beſzédébűl valo vigaſztaláſt. Innét oſztán, még harmadik haſzna-is érkezik ő néki: mert ő benne meg-újjúlt lélek, és az idveſſęgnek éle[illegible]ével meg-tellyeſed[illegible]etes ſziv kezdi magát [illegible]gátolhatatlanul felemelni: mert a' ſzegényeknek kivánságokat meg-halgattya az Ur, és az ő ſziveket meg-erőſſiti, Pſal. 10. v. 17. A' ki magának igen tetſzik a' maga ſzemei előtt, és magának ſokat igén, kevés elő-meneteli vagyon: De a' ki maga ſebeit nézi gyakorta, és azokbul minden úton módon

módon jobbulását kivánnya, annak nagyob elő-meneteli vagyon. A' mi lelki ſebeinknek gyakorta valo tekintéléſe és érzéſe, ollyan mint az eleven állatok nyelvén valo bűrőtske, melly az egéſz ſzájat étec kivánáſra ſerkengeti: mert ez a' mi lelki fogyatkozatságinknak gyakor viſgáláſa, nagyobb áhitatoſságot indit mi bennűnk az Iſten igéjének halgatására, és a' mi lelkűnk iſméreti csendeſſęgének éhezésére és ſzomjuhozására melly áhitatos kivánságunkat az Iſten el-végre bé tőlti, Idvezitőnknek amaz igéreti ſzerint; Matth. 5. v. 7. *Boldogoc a' kik éhezic és ſzomjuhozzac az igaſſágot: mert ők meg elégittetnec.*

Azt gondollyátok-é ti, hogy haſzontalanul halgattyátok az Iſten-

ſtennek beſzédit, mivel hogy ti annyi vigaſztaláſt abbol nem vehettek, à mennyit ti kivánnátok? Ugyan ez aránt is csak az ördög csalárdsága meſterkedik ti környülötek, a' ki ollyat akar ti veletek el hiteni à mi még ez egész világon ſincsen. Hogy pediglen à ti kivánságtoknac elégsége ſzerint nem érzitek ti a' vigaſztatáſt; avagy azért, azt kellé mondanotok hogy abban tellyeſſęggel ſemmit nem éreztek?

Midőn a' csontaiban meg-törettett embernek sérelmire à legelső gyogyito irat kenik, nem vehet mindgyáráſt ugyan azon ſzempillantásban egészen valo gyogyuláſt, hanem egyſzer-is máſzor-is csak laſſan-laſſan. Midőn a' Szánto vető ember az ő magvát à földbe bé-veti, reménség

ség alatt cselekeſzi azt, mert az ő buzája nem indul ſzárba mindgyárt ugyan azon ſzempillantásban. Imé à ſzánto vető ember, azt mondgya Szent Jakab Apoſtol, várja a' földnek drága gyümölcsét, békeſſęgeſſen várván azt mig reggeli és eſtvéli első léſzén reája. Békeſſęgeſek legyetek ti-is, és erőſſitsétek-meg a' ti ſziveiteket: és a' ti megvigaſztaltatáſtok el-érkezik olly gazdagon, hogy ſokkal többet veſztek annál, mint a' mennyit vártatok, vagy gondoltatok volna.

2. De még ezeknek felette, à könyörgéſekben-is ſzorgalmatoſoknak kell lennetek. A' prędikátion vadtok-é? ott beſzéll az Iſten a' ti lelkeitekkel. A' könyörgéſeken vadtok-é? ott, akkor

kor ti beszélgettek az Istennel. Es valamelly bizonnyal ti hallgattyátok az Ecclésiai gyülekezetekben az Istennek beszédét, el hidgyétek, hogy ő-is szintén ollyan bizonnyal meg halgat titeket a' ti könyörgestekben, mindenütt, még a' ti rejtek helyeitekben-is. Hij segitségül engemet à te nyomoruságodnak idején: igy szóll az Isten, *En meg-szabaditlac tégedet*, Psal. 50. v. 15. *Kérjetec és meg adatic tinektec*, igy szóll à Christus Matt. 7. v. 7. *Valaki segitségül hija az Urnac nevét, meg-tartatic*, igy szóll à sz. Pál, Rom. 10. v. 13.

Mind ezekre, ti énnékem azt mondgyátok: hogy, gyakorta vagyon az, hogy ti, akar mint akarnátok-is, de ugyan semmiképpen nem könyörőghettek: gyakorta vagyon az-is, hogy könyörőghettek ugyan, de akkor-is, igen resten és lágyan, igen kevés avagy semmi áhitatossággal: történik az-is, hogy néha tiszta szivből könyörőgtök, de annak sem érzitek semmi könnyebségét sem pedig vigasztalását.

Igen jól vagyon, hogy ti néha tiszta szivből-is könyörőgtök, noha az ritkan történik, mind-azonáltal még-is bizonyos és világos jele ez annak, hogy ti, az Isten nemzetiből valóc vadtok: mert à könyörgések az Hitnek gyümölcsei, és az Isten fiainak tulajdon bélyegei. A' miképpen hogy nem mindeneké az Hitnec ajándéka, (2 Thess. 3. v. 2.) azonképpen a' könyörgéseknek ajándéka sem

ſem mindeneké. Az holott a' könyörgés vagyon, ott vagyon az Hit-is: *Mert, mimodon hijác azt ſegitségül à kiben nem hiſznec*; azt mondgya Szent Pál, Rom. 10. v. 14. Az holott az Hit vagyon, ott vagyon a' Chriſtus; és az holott a' Chriſtus vagyon, ott vagyon az idveſſég.

Továbbá, ti azt mondgyátok, hogy ti nem mindenkor könyörögheettek ollyan ábitatoſsággal a' minémüvel ti akarnátok.

Meg engedem én azt ti-néktek: de ti-néktek-is meg kell azt tudnotok, hogy az illyen fogyatkozáſok ti-néktek szükségeſek és igen haſznoſok. Mert ha mindenkor a' ti akaratotoknak kivánsága ſzerint valo ábitatoſsággal könyörögheznétek; igy, könnyen el-hitetnétek magatok-

gatokkal hogy a' tiſzta ſzivbéli könyörgés csak a' terméſzetnek ajándéka, melly a' ti ſzabad akaratotokban áll; és nem az Iſtennek ajándéka, melly à menybül ſzármazik. Es igy az Iſten magát meg-foſztaná a' maga dicsőſségétől, s' ti-is meg-foſztanátok magatokat ezért à lelki ajándékért valo halá-adáſtul. Ellenben pedig midőn ti beennetec ritkán vagyon a' könyörgéſnek ajándéka, és nem mindenkor a' ti kivánságtoknak mértéke ſzerint, akkor véſzitek eſztetekbe kitől és honnét valo ez az ajándék; és ennek, az Iſtentül valo ſzármazását eſztetekbe vévén, ſokkal drágalátosb ajándéknak tartyátok, és az Iſtennek annál buzgoságosb hálákat adtok.

Nagy haſznunkra ſólgál minékünk

kűnk ottan-ottan meg-fostatnunk a' testi és lelki ajándékoktul: mert midőn betegek vagyunk, akkor veszszűk eszűnkben, melly igen meg-becsűlhetetlen drága kints légyen az egéssęg.

Midőn mi egy darab ideig éhezűnk, annak utánna job izűen esik minékűnk az étek, és akkor adunk buzgoságossabb hálákat is a' mi el-vőtt eledeleinkért: akkor vagyunk hajlandóbbak a' szegenyekhez valo kőnyőrűletessęgre-is, és a' mi javainkbol nékik valo adakozásra. Midőn éjszaka nyughatatlanul fekszűnk a' mi ágyainkban, és el nem alhatunk; akkor veszszűk eszűnkbe, hogy, csak az Isten az, à ki az ő szeretelmesinek álmot enged, Psal. 127.

127. v. 2. Midőn nyughatatlan szivel és elmével vagyunk; akkor ismérjűk-meg melly igen nagy Isten áldása légyen a' lelki ismeretbéli csendessęg. Ezenképpen, a' mikor mi nem kőnyőrőghetűnk; akkor lassanlassan sokkal alázatossabbakká, buzgoságosbakká, és, hálá adóbbakká kezdűnk lenni annál mint à mikor kőnyőrőghetűnc,

En, én magamrul őrőmest és igazán meg-vallom, à menybéli nagy Istennek dicsőssęgére és magamnak orczám pirulására, hogy én à kőnyőrgésekben nem vagyok mindenkor azon egyenlő szives buzgosággal és serényvidámsággal. s' Meg-vallom azt-is, hogy ezen az én szivemnek illyetén tétovázásán sokkal nagyobb szomoruságra indito o-

kok álhatnak-elő én bennem; hogy sem mint ti bennetek, vagy akar kiben az Eccléſiának kőzőnséges tagjai kőzzűl, holott én az Urtul illyen nagy és szent hivatalnak el-kővetésére rendeltettem, ugy-mint à Szent Evangéliomnak ßolgálattyára és az Iſten titkainak ki-nyilatkoztatására és sáfárlására. Mind-azonáltal, ugyan ezen mindenhato Ur az ő feneketlen kőnyőrűleteſſęgéből nyujtya iſmét énnékem (ő néki légyen dicsőſſęg mind őrőkké) ollyan és annyi mértékjét a' Szent Lélek ajándékának, hogy én az Iſtenhez valo buzgoságban ugyan ſzivemnek lángjával gerjedezzek, és mint egy tűzes ßekérben (mint Illyés) az Egbe ragattaſſam, és ott a' kegyelemnek

ſzéki eleiben nagy bizodalommal állyak, és hogy egyßer s' mind ő magával az Iſtennel beßéllyek azokrul a' mellyek az ő juhainak ßűkségeſek. Ezekkel énnékem elégségeſnek kell lennem; s' hát ti-néktek miértnem? De ti ezekre igy ßóllatok: O vajha mi ugy kőnyőrőghetnénk mint a' Prędikátor, kétßerte-is nagyobb nyugo dalmunkra volna az minékűnk.

Hallád-é; Ugy kőnyőrőghetni mint a' Prędikátor? csak ſemmi à mit mondatok. Engedgyűk-meg bár, hogy ti annyi ßóval, ſem a' ßóknak ollyan helyes rendivel, ſem ollyan nagy buzgo beſzédekkel, nem kőnyőrőghettek: avagy még ezekből ki-sűl-é az, hogy ti ugyan ſemmiképpen nem kőnyő-

rőghettek ? hißem tudtok ti még igy ßóllani : Oh Uram ; kérlek az Ur Christusért , légy velem ! Tudtok még ti az Istenhez fohásßkodni à ti fájdalmitoknak érzése ßerint , mint a' ki az hirtelenűl valo meg-rettenésbe vagy fęlelemben annyira megnémúlt , hogy nyelve a' ßóllásra nincsen. Erziteké a' ti fájdalmitokat ? Fohásßkodhattok-é ? Kőnyvezhettek é ? Ebben az állapatotokban ti néktek a' ßintén elég. A' ti fohásßkodásitok, kőnyőrgések. A' ti kőny-hullatásitok , kőnyőrgések. Az a' lélek, a' ki ti belétek ezeket adta, jól tudgya mit akartok ezekkel. A' mi ßóllásink csak egymáshoz ki-jelentendő akaratinknak jeleiért adattattanak, hogy azok által az egymáshoz valo

valo akaratinkat meg-jelenthessűk : de az Isten à mi ßiveinket ismméri, és ő, à mi veséinket probállya-meg : még távulrul-is láttya à mi gondolatinkat, Psal. 139. v. 2. Minek előtte a' mi kőnyőrgésink a' mi ßájainkbol ki-jőnének; sőt minek előtte a' mi gondolatink a' mi sziveinkből ki-indulnának, immár jelen vannak az ő ßéki előtt. Mondgyátok-meg énnékem, kérlek, hogy ; Ha ti-néktek egy igen kedves gyermeketskétek halálos betegségben volna, avagy ollyan nehéz kinokban volna , hogy ßavátul meg-foßtatnék, elannyira , hogy a' nyőgésnél , kőnyvezésnél, és fohásßkodásnál egyebet nem tehetne : mi tetßik tinéktek ; vallyon az a' nyőgés nem hasogatnáé-meg a' ti ßiveiteket,

teket, és minden belső réßeiteket nem inditanáé-meg, s' nem kénßeriteneé arra titeket hogy azt az ártatlankát vigaßralnátok, ſegitenétek, és könnyebbitenétek? En azt gondolom, hogy meg-cselekednétek. Jól vagyon hát: Hogy ha immár egy kiſded gyermetskének fohásßkodási és nyögési titeket illyen nagy ßánakozásra indithatnak, avagy à ti sérelmes lelkeiteknek illyen ßiveitekre méllyen bé-hatott fenekiről fel-buzdúlt panaßi, és keserű köny-hullatási nem inditanák-é az Istent nagy ßánakozásra? Bizony, valamenyivel az Isten az ő Istenségében meg-haladgya az egéß emberi nemzetséget, ismét ßintén annyival haladgya-meg az ő könyörűletesſege à ti könyörűletes

letesſegteket és ßánakozástokat-is.

Gondolkodgyatok rola és vegyétek eßetekbe, miért ßólitotta-meg az Isten Mojsest az ő kiáltásárul midőn à veres tengernek partyán állana, holott az irás semmit arrul nem emlekezik, hogy a' Moses valamit ßóllott volna? Moses második könyvének 14-dik réßében a' 15-dik versben. Nem a' nyelvnek ßóllását halgatta ám ott-meg az Isten hanem a' ßivnek fohásßkodását.

Emlekezzetek-meg arrul, hogy az Ezechiás Király midőn halálos betegségben fekűnnék, nem nyújtotta sok ßókkal az ő könyörgését, hanem a' fal-felé fordulván mint a' galamb nyög vala, és mint a' fetske akképpen

csivog vala, Esa. 38. v. 14. de mind-azon-által az Isten az ő nyögésit és fohászkodásit meghalgatá, és az ő életét 15 esztendőkkel továb terjeszté.

Jusson eszetekbe ama' szegény Publicánus, a' ki az ő bűncibe bé-keveredett voltát látván nem sok szóval kiálta az Istenhez, hanem à föld-felé függesztvén az ő szemeit és à maga mellyét vervén két avagy három szóval szóll, mondván: *Oh én Istenem, légy irgalmas nékem szegény bűnös embernec!* Es az Isten őtet megigazitva bocsátá haza az ő házához, nagyobb meg-igazittatással hogy sem mint a' bőv beszédű Pharisæust.

Kövessetek ezeket a' nyomdokokat. Tanullyatok a' Dávid Soltáribul rövid könyörgéseket, s' ki-

s' kiváltképpen az 6. dik 32. dik, 51 dik, 130. dikbul, &c. igy szóván: *Uram à te busulásodban ne fedgy-meg engemet, à' te haragodban ne osztorozz engemet.* Avagy igy: *Uram; vigasztallymeg engemet a' te segedelmeddel, és táplállyon engemet à te idvezitésednec Lelke.* Avagy igy: *A' mélységből kiáltok Uram, Uram könnyebbitsed az én nyavalyáimat, &c.*

Még másképpen formált rövid könyörgéseket-is, mint valami sebessen repülő nyilakat, bocsáthattok az egekbe. Mint Példának-okáért illyen szókkal:

Uram; ragadd ki én belőlem a' mi néked nem tetszik, és azt öltsad én belém a' mi néked tetszik, az Ur Jésus Crhistus által, Amen.

Avagy

Avagy igy:

Ha mi jót gondolok, szóllok, vagy cselekeszem, igyekezem azt meg-tartani oh Uram. Ellenben; Ha mi gonosz gondolok, szóllok, vagy cselekeszem; az én gyarlosságombul cselekeszem azt: Bocsásd-meg azért Uram azt az Ur Jésus Christusért, Amen.

Avagy igy:

Uram; tiéd vagyok én, és én magamat egészen teméked ajánlom: nem akarok a' bűnből semmit né magának tulajdó jószágommá tenni. Minek-okáért valamit a' Sátán sugallásibul gondolok, szóllok avagy cselekszem te ellened vagy magam ellen, kérlek tarts ollyannáazt, mint-ha nem-is vólt volna: Es kérem ezt az Ur Jésus Christusnak Nevében, Amen.

Ezeket, avagy ezekhez hasonlo rövid könyörgéseket szerezzétek magatoknak szent nyájasságul, és lassan-lassan Istenkegyelméből könnyebséget fogtok érezni, és akkor oszán bővebb és tellyesslebb beszédekkel illyenképpen szóllithatyátok-meg az Istent:

En Istenem, En Istenem édes Jésusom, egyedűl valo reménségem és segedelmem, forditsad az egekből a' te könyörűletességednek szemeit én reám nyavalyás bűnős teremtett állatodra. A' te ellenséged nékem-is ellenségem, és azon incselkedik, hogy azt hitesse-el én velem, hogy te engemet nem szeretsz ugy mint édes Atyám, hanem gyűlölsz

lőlß engemet mint ell enségedet. Minden ßándéka ez hogy megroſtállyon engemet mint a' buzát, ugy kereng én körülöttem mint a' ſivolkodo Oroßlán hogy engemet bé-nyelheſſen. Sem éjjel ſem nappal nem hágy engemet nyugodnom. Ne engedgyed ő néki ô ſeregeknek erős Ura Iſtene, hogy engemet tovább oſtromollyon, vagy én rajtam győzedelmet veheſſen. Adgyad inkáb énnékem azt à te győzedelmedet, a' mellyel őtet a' Kereßt-fán mint meg kőtőztetett ellenségedet meg győzted, hogy én-is ezzel a' te győzedelmeddel álhaſſak hatalmaſſan ő ellene. Oh őrőkké valo Szent Lélek Iſten ßabadits-ki engemet ennek à Pokolbéli csalárd Léleknek tőreibűl és kőteleibűl

leibűl, és oltalmazz engemet mindenkoron a' te ſzárnyaidnak árnyékában.

Tarts-meg Uram és gyámolits engemet, hogy tellyeſſęggel el ne eſſem. Erőſſitsed és nevellyed én bennem az igaz hitet, a' reménséget, à ßeretetett, te hozzád és az én felebarátimhoz. Enged-meg az én ſok gonoſz cselekedetimet énnékem, és adgyad énnékem azt à te kegyelmedet à mellyel tégedet ßolgálhaſſalak, adgy olly ßivet à mellyel te benned bizhaſſak, adgy olly erőt à mellyel a' Sátánt lábaim alá tapodhaſſam.

Tekints-meg engemet és az én romlott terméſzetemet. Imé látod hogy én bennem ſemmi erő nincsen: De te mindeneket teheß, és én-is te általad, hogy-

ha

ha engemet meg-erősitesz, mindeneket meg-cselekedhetem, hogy-ha à te hatalmad mi hozzánk közelit, bé-töltheti erővel à mi erőtelenségünket.

Oh édes meg-tarto Jésusunk, mire késedelmeskedik à te kezed ennyire? Avagy csak egyik újjodat-is nyújcs ki én reám; sőt szólly csak egy igét; sőt csak egyszeri szemléléseddel tekints én reám, és azonnal mind testem s' mind lelkem meg-gyogyul. Add látnom orczád világát, s' mindgyárt fogom áldomását, Amen.

Más könyörgés.

O szerelmes Istenem és mennyei Atyám, mit szóllyak én te előtted, ki minden utálatos bűnökkel meg-rakodott és bé keveredett ember vagyok? Megvakult

vakult az én értelmem, megvesztett az én akaratom, és elfordult minden jóra valo indulatom. Oh Uram, melly igen gyenge az én hitem! Melly igen kicsiny az én te hozzád és felebarátomhoz valo szeretetem! Nagy az én szivemnek keménysége! Az én gondolatim, szólláſim, és cselekedetim, ollyanokká lőttenek, hogy szémeimet szégyenlem az ég felé fel-emelni. Sőt Uram, olly undokoak talalom magamat, hogy még magam-is irtozom magamtul, s' nem hijában kételkedem hát arrul, hogy-ha kedvelszé engemet ugy mint az Atya az ő fiat.

De Uram, hogy te énnékem Atyámul maradgy, à tisztán csak az Ur Jésus Christusért valo kő-

nyő-

nyőrűletességedbűl tartozik énreám, és ez à te kőnyőrűletességed ollyan, à melly őrőkké meg-maradando. Ingyen valo kegyelmedbűl engemet a' szent Kerestség által à te Anyaszentegyházadba plántáltál. Ingyen valo kegyelmedből asztalt készítettél énnékem az én ellenségim előtt. Tellyes pohárbul itattál engemet: és az én fejemet drága Balsamom olajjal meg-kentéd. Ingyen valo kegyelmedből hivtál el engemet à te szent igéinek szolgai által és à te Lelkednek újja által az őrők életnek el-vételére. Midőn én bánoru volnék, te meg-vigasztaltál. Midőn én el-estem, te ismét fel-emeltél. Meg-őrizted engemet mind à testnek s' mind a' léleknek ezer féle veszedelmitől.

Tudom Uram, s' meg is kell vallanom hogy én nem voltam elégséges hálá-ado ezekért à te én velem közlőtt jó tétemény-idért; Sőt ugyan sok esztendők alatt én ezeket á te szép és meg-becsűlhetetlen ajándékidat illetlenűl becsűllőttem, s' még azoknak meg-becsűlésérűl esak meg sem emlekeztem. Most azért immár à te kezed à te igaságos itéletedből éjjel nappal sulyoson nyomja az én hátamat: Mostan immár el rejted à te orczádat én előttem: és imé oh Uram melly igen meg-háborodtam és melly igen meg-keseredtem! Mit cselekedgyem hát Uram, hogy téged meg-engesztelhesselek? Hová rejtezzem, az Egbe-é vagy a' földbe?

Te azt kivánod hogy én min-

dennémű szükségimben te hozzád folyamodgyam, mint édes Atyámhoz, és hogy a' te szent igéreted szerint engemet megsegitsz alkalmatos időben. Jól vagyon hát ô szerelmes Atyám! imé azért én is; ugy mint, à kegyelemre méltatlan, meg-vesztett természetű bűnös, és haszontalan fereg te hozzád járulok az Ur Jésus Christusnak tenéked szerelmes Fiadnak és énnékem Közben-járomnak általa. Kérlek Uram tégedet, hogy énnékem szegény bűnösnek légy irgalmas kegyelmes, örvendeztess-meg újjonnan engemet à te orczádnak örömével. Engedgyed énnékem hogy mint fiá érezhessem jeleit à te Atyai kedvednek és szerelmednek én magamban. Sőt Uram enged-meg hogy

hogy csak ugy élhessek bár mint valami kölykötske azokkal a' morsalékokkal; mellyek a' te könyörületességednek Asztalárul le-hullanak. Dorgáld-meg azt à gonosz Lelket, à melly engemet ottan-ottan háborgat, és à te jó Lelkeddel erősits-meg engemet a' győzedelemre. Hiszek Uram, de légy segitségül az én hihetetlenségemnek.

Egy kevessé el-hadtál te engemet: de ismét a' te soha el nem fogyhato kegyelmességedbűl meg-látogatsz és kedvedbe fogadtiz engemet. Csak egy szem-pillantásig tart à te haragod, de a' te kegyelmességednek vége nincsen. A' kit te a' tiéid közzűl el-hadtsz, ô szerelmes Atyám, nem sokáig hagyod-el. A' kit te à tiéid közzűl el-hadtsz,

nem az ő veszdeelmére hagyod-
el, hanem az ő meg jóbbulására
és meg tartására, hogy őtet à te
Szent Lelked, annac utánna csak
hamar gazdagabb réßßel és a' te
szerelmedben hatalmassabb lé-
lekkel őrvendeztesse meg. Men-
nyei őrőmnek ki folyo mérték-
jét tőltesz-meg ő néki az ő vi-
lági bánattyának pohára helyett.
A' te ajakidnak én hozzám és
minden fiaidhoz nyútott édessę-
ges beszédeiből hallottam én
azt, hogy; az hegyek és az hal-
mok el-fordulnak, de a' te ke-
gyelmed soha mi tőlűnk el nem
fordul, és a' te békessęged-
nek szővetsége mi kőzőttűnk
soha meg nem szűnik.

Minek-okáért, oh én Uram
és én Istenem, kérlek tégedet,
emlekezzél-meg a' te hűséged-
ről

ről és igasságodrul! Emlekez-
zél-meg à te igéretidről, és a' te
őrőkké valo Frigyedrűl; és al-
kalmatos időben ird-bé azt az
én ßivembe, hogy tégedet egye-
dűl ismérjelek lenni igaz Isten-
nek, és a' kit el-bocsátál a' te Fia-
dat, à Jésus Christust. Hogy én
tégedet tiszta szivből szerethes-
selek mind őrőkké. Hogy a' te
népedet szerethessem te éretted.
Hogy mindenkoron harczol-
hassak, à Bűn, az őrdőg, e' Vi-
lág, és a' magam saját Testem
ellen, és azokat naprul napra in-
káb inkáb meg-győzhessem.
Mindeneknek előtte pedig o-
hajthassom à te Nevednek meg-
szentelését, a' te országlásodnak
én bennem lételét, és à te akara-
rodnak végbe menetelit ugy ez
földőn-is a' miképpen a' meny-

 ben

ben azt az Angyalok meg-cse-
lekeszik, hogy el-végre az E-
geknec örökös lakossa lehessek
à Szent Angyalokkal edgyütt,
à te Szent Szinedet láthassam, és
a' te nagy Nevedet áldhassam az
Ur Jésus Christus által mind ö-
rökké, Amen.

Még egy szályka szurkállya à
ti szemeiteket, mellyet szükség
hogy ki-vegyek: és annak u-
tánna az én beszédemben véget
vetek.

Azt mondgyátok ti: Hogy-
ha ti az Istent tiszta szivből hijá-
tok-is segitségül, de ugyan an-
nak sem érzitek ti semmi kön-
nyebbitést sem pedig vigaszta-
lását: Es igy, minden ti könyör-
gésitek csak annyit tésznek mint-
ha a' vizet csépelnétek, mint-ha
a' siket ember ajtaján zörgetné-
tek,

tek, mint-ha borsót hánnátok a'
falra; egy szóval csak mint-ha
à tegnapi napot keresnétek, &c.

Ugy teszik az tinéktek: de,
bizony az nem ugy vagyon. Az
Isten mind a' ti leg-utolso fohás-
kodástokig hallya minden so-
gyatkozás nélkül à ti könyör-
gésiteket, s' olly igen reá hal-
gat pedig, hogy abbul még csak
egy tüdegynyit-is ki nem rekesz
sem el nem felejt. Mind-azon-
által bizonyos okokért az ö kel-
lemetes segedelmét és kivánatos
szabaditását egy kevessé el-ha-
lasztya: azért tudni-illik, hogy
tieket à szenvedésben és a' bé-
kessęges türésben meg-probál-
lyon. Az embernek, néha gyö-
nyörüséges dolognak látszik
az, hogy-ha ö ollyan vadászt
nézhet, a' ki az ö vadászo törti-

ben valamely bőgésével kegyetlenkedő erős Medvét, vagy orditásával rettegtető Oroszlánt nagy erőssen szorongathat, és magátul el-fordithat. Sokkal kedvesben és nagyobb gyönyőrűségével nézi pedig azt az Isten, hogy a' békessęggel szenvedő lélek miképpen áll ellenek a' nyomoruságoknak, a' mellyek őreá omlottanak. *Birjátoc à ti lelketeket à ti Békessége türesteknec általa*, azt mondgya Christus Urunk az Evangeliumban, Luc. 21. v. 19. A' Békessége türés a' léleknek ereje és oszlopa. A' békessęges türésnek el-vesztése nem egyéb, harem a' léleknek el-vesztése.

Azt mondgya Szent Pál, Sidókhoz irt levelének 10 dik résében az 36-dik versben, hogy; Szűk-

Szükséges tinéktec a' Békessége türés, hogy minek utánna az Isten akarattyát eselekedénditec, el-vegyétec az igéretet. Bizony semmi nincsen ollyan szükséges mint a' Békessęges türés: Mert ez által az harag meg-mértekeltetik, à békessęg meg-tartatik, az egyenessęg meg-marad, à nyelv meg-zaboláztatik, az egyenetlęségnek tűze el-oltatik, minden fogyatkozás el-fedeztetik, minden jó dolog nevelkedik. A' Békessęges türés az embert, a' méltatlanságok szenvedésének idején alázatossá teszi, a' sirkoknak viszszá torlásában okossá, minden bossuságoknak el-viselésében nagy türhetővé, ő örömest meg-engedővé teszen, midőn az ember valakitől nehéz bossuságokkal meg-háborittatik,

tik, hamar bocsánat kérővé, hogy-ha valakit ő meg háborit. Ollyan ő az edgyeſſęgnek megtartására, mint az erős pais melly à reá lővetett nyilat vißßá űti. Ollyan ő, mint az erős Kaſtély, vagy mint a' meg-erőſſitteteti Sánts. ő nálánál ſemmi nincsen erőſſebb. *Az hoſzſzu türő ember jób az erős embernel: és a' ki uralkodik az ő indulattyán, annál, a' ki várost véſzen-meg*, azt mondgya Salamon, Példa beß. 16. v. 32. Akár micsoda veſzedelem érje-is à békeſſęges türő embert de őtet erőſſebnek találllya az erős Gyémántnál, és álhatatoſſabnak a' tenger közepiben állo erős kő-ſzáloknál.

Midőn a' felyhők a' levegő égben nagy ropogálokkal repeſſnek, zugván, harſogván, lángot és

és tűzet okádoznak, és hirtelenséggel meg-haſadván olly rettenetes dördűléſeket tésznek mint az erős áldgyuk a' meg-ſzállott var alatt: akkor a' rettenetesen zugo Tengernek magaſſan felkőlt és ugyan fel-forrott habjai közőtt bánkodo hajoban lévő tengeri háborukhoz nem ßokot bujdosók el-réműlnek és halál ſzinbe változnak, de azért a' tudós Hajos meſter minden fęlelem nélkűl bátorkodik, és nagy ſerény bátorsággal mindenképpen ugy vigyáz az hajokázáſra, hogy az ő hajoját à ßélvéſz közzűl ki-kormányozza, és mind a' hajoban lévő embereket, s' mind pedig az hajobéli jobßágot csendes és bátorságos révre kiſzállitsa. Ezenképpen vagyon dolga à békeſſęges türő embernek.

nek. Midőn az egész Világ fél és retteg annyira, mint ha csak egy selyem-szálon függene, még akkor-is à békeséges türő ember olly erős bátorsággal áll, mint az erős kő-fal, egyedül az Istenre fordítván az ő szemeit: Mert jól tudgya ő azt hogy minek utánna ő az Isten akarattyát cselekedte volna, annak utánna el-vészi az igéretet, és ki száll az örök életnek idvességes és nyugodalmas rév partyára.

Szent Jakab Apostol, igy szóll az ő levelének elsö részében a' negyedik versben: *A' ti Békeséges türéstec légyen tökélletes cselekedet, &c.* A' Tökélletességet és a' Békeséges türést imé ő csak egy csomoba köti, mint ha csak egy volna, s' méltán-is; mert à Békessséges türés nélkül sem-

semmi Tökélletesség az emberben nem lehet. A' drága gyökereknek és a' jó illatu fü-szerszámoknak, leg jób szagát akkor érezzük mikor porrá törettetnek és öszve öröltetnek. A' Czimbalmoknak ékes zengésit külömben senki nem balhattya, hanem-ha annak burjait ütögeti valaki. Az aranynak az ő ereje, à tüzben probáltatik-meg. A' jó Kormányost à tengeri szélvészekben és háborúkban ismérhetni-meg. A' jó Vitézt, az hartznak súllyán.

A' jó Orvos mester a' minden gyogyitotul vesztébe hagyatott betegségnek meg-gyogyitásaiul ismértetik-meg. Azonképpen à tökélletes bitü ember-is à Békessęges türésben ismérszik-meg

A' bölts Seneca egy Demeter nevü

nevű bőltsnek ékes és helyes mondásirul azt mondgya, hogy annak à Bőltsnek helyes mondási kőzzűl nem utolso, hanem inkáb majd mindenek felett leghelyessebb vólt imez mondása: hogy, *Senki ollyan boldogtalan az emberec kőzzűl nincsen, mint a ki boldogtalanságot soha nem szenvedett, mert soha nem vólt még annac alkalmatossága à maga meg ismérésére.* Az Isten az ollyan embert nem méltoztatta arra hogy győzedelemre valo erővel megajándékozza, mert még csak hartzolásra sem méltoztatta őtet.

A' Szent Jób, az ő meg-nyomorodott állapattyában fekélyesen és varasan űlvén à por és hamu kőzött, sokkal dicsőisségesebb győzedelemmel viselte magát, azt mondgya Chrysostomus, hogy

hogy sem mint a' Világ Biro Sándor az ő tűndőklő Királyiszékiben, űlvén minden gazdagsagi kőzőtt. Mert à Világ Biro Sándor csak testen és véren győzedelmeskedett: de à Szent Jób à pokolbéli Lélek ellen győzedelmeskedett: sőt azt mondom, hogy még az Istent is meg győzte; mert ő néki minden nehéz nyavalyálbul is csak ez vólt az ő feleleti: *Hogy-ha meg ől-is engemet az Ur, de mégis ő benne reménlec.* A' miképpen hogy, à négy-szegeletű korsska, akár mellyik oldalára essék-is bár, de ugyan mindenkor négy-szegeletűen esik az: à miképpen hogy, à Pálma fa, minden ő reá rakatott terheknec és sullyos nehézségeknek alatta fellyebb, fellyebb emeli magát,

és

és hova sullyossabb terhektűl nyomattatik, fel felé annál egyenesslebben nevelkedik : avagy, à miképpen à Csillagok hová temérdekebb setétségekkel fedetnek-bé, de annál ragyagóbban tűndöklenek : Azonképpen találljuk itt à Szent Jóbállapattyát is, ugy mint ki, hova több szenvedésekkel és probákkal ösztönöztetett, annál megmozdithatatlanbul erössittette magát à Békessęges türésre, és annál bátorságosabb és erösebb levén az ö tökélletessęgit mint à leg-temérdekebb setétségben ragyagó csillagoknak fęnyessęgit ollyan bővséggel tűndöltette az egész világnak látára.

Annak-okáért, hogy ha à ti szivbéli könyörgéstekre az Isten à ti nyomoruságitoknak és Lelki

ki harczolástoknak mindgyárt azon az orában végét nem szakasztya, ollyankor igy gondolkodgyatok : Az Ur Isten azt akarja hogy én à Szent Jóbbal egy kevés ideig à nyomoruságokban is gyakorollyam én magamat. Az Ur, az én álhatatosságomnak, probáját akarja most látni. Az Ur most engemet à Békessęges türésben példájul akar tenni. Jól vagyon : Elszenvedem én az Ur haragját : *Mert vétkeztem ö ellene, mind addig, mig meg nem láttya az én pörömet, és igaz törvényt tészen énnekem. Ki vizen ö engemet a világosságra, hogy éllyek az ö igazságával*, Mich. 7. v. 9.

Ha szintén kisérdik-is az Ur az ö el-jövetelivel, azt mondgya az Habakuk Prophéta, cap. 2.

v. 3. *Várjad azt, mert kétség nélkül meg-lészen és nem halasztya igen sokára.* A' kemény Tél után kivánatos Tavaß és kedves Nyár érkezik: à Zápor esőknek homályba fordúlt le-omlását, tiszta és örvendetes Nap fény követi: A' ßomoru étßaka után, mosolygo hajnal hasad; az étßaka, nem mind örökké tart, (mert az örökké tarto étßaka: veßedelmes volna) hanem à bizonyos oráknak határi után, ismét à mindeneket meg vidámito nap világ érkezik: Ezenképpen, à nyavalyák és nyomoruságok-is, nem mind örökké léßnek nyomoruságok és nyavalyák: mert el jő el-végre az Ur à meg vißgatalásoknak tellyes kebelével.

Estve siralom vagyon, de reggel

gel öröm következik, azt mondgya à Dávid Király az 30-dik Soltárnak 6-dik versében. Ez à külömbség azért az Istentelenek és az Isten fęlőc között, hogy: Hogy az Istentelenek edgyik nyomoruságbol à másikba esnek, à mint ßintén hogy edgyik bűnből à másikba. Az ő e' földi ideig valo nyavalyájok utáu, nem egyebet várhatnak hanem à Pokolbéli örökké valo fajt, az bol à ßemeknek vég nélkűl valo siralma, és à fogaknak örökké valo csikorgatása léßen. De az Isten fęlők világosságot véßnek à setétségek után, az az: örömet à ßomoruság után, Psal. 97. v. 11. *Világosság támad az igazaknac, és az igaz szivű embereknec vigaság.*

Midőn à ki à vizbe bé-vettetik,

tik, le-mégyen a' viz fenekére; és többé fel nem emelkedik a' viz fiszére. Ellenben pedig, hogy-ha à fa bé vettetik, sőt bár ugyan le-nyomattassék-is à fenékre, de el-végre fel-emelkedik és à vizen fellyűl úszkál. Az hitetlenek és az Hivek-is, béesnek egyszer s' mind à nyomoruságoknak vizeibe: de az Hitetlenek csak alá űlnek mint az igen nehéz malom-kő, kétségbe esnek, és örökké el-vesznek. Ellenben pedig az Hivek, hogy-ha szintén az haboktul annyira el borittatnak-is hogy ugyan semmiképpen ne láttassanak; és ha ő rolok mindenek azt itélnék-is hogy ők oda immár meg is fuladtanak, még-is az Urnak Lelke, à ki ő benne lakozik, ugy munkálkodik ő környűlöttek, hogy

hogy ki menekedgyenek, és a fejeket nagy örömmel fel-emellyék, és minden veszedelmekből diadalmas győzedelemmel kiszabadullyanak. *Ha el-eséndik-is az igaz, meg nem rontatic: mert az Ur tartya őtet az ő kezével*, azt mondgya Dávid, Psal. 37. v. 24. *Mindenűtt nyomorgattatunc mi*, azt mondgya az Apostol, 2 Cor. 4. v. 8. *de meg nem szorittatunc, kételkedűnc, de mindenestűl fogva kétségbe nem esűnc. Háborusságot szenvedűnc, de abban el nem hagyattatunc: megaláztatunc, de el nem veszűnc.* Summa szerint, az Isten Hivei mindenkor győzedelemmel járnak. *Az ő Sátorokban mindenkoron énekléſnec és szabadulásnac szava vagyon*, Psal. 118. 15. Mellyet tinéktek-is, Szereimesim,

ſim, mindnyájatoknak valamenyin meg ſzomorodott ſzivel vadtok, ingyen valo jó voltábul adgyon-meg a' minden vigaſztaláſoknak Iſtene, és à minden kőnyőrűleteſſęgnek Attya, az ő Fiának az Ur Jéſus Chriſtuſnak ſzerelméjért, Amen.

EPHES. VI.

Verſ. 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18.

Végezetre atyámfiai, legyetec erőſſec az Urban, és az ő hatalmas erejében. öltőzzétek-fel az Iſtennec minden fegyverét, hogy meg álhaſſatoc az őrdőgnec minden álnokſági ellen. Mert nincsen nékűnc tuſakodáſunc à vér és à teſt ellen, hanem à Birodalmoc ellen. Hatalmaſságoc ellen, e' világnac Urai ellen, ez életnec ſetétſéginec Vezéri ellen, à lelki gonoſ-

gonoſſágoc ellen, mellyec a' levegőégben vannac. Annak okáért vegyétek-fel az Iſtennec minden fegyverét, hogy ellene álhaſſatoc e' veſzedelmes időben, és mindeneket elvégezvén meg-álhaſſatoc. Allyatoc annak-okáért à ti derekatokat béővedzvén igaz mondáſſal, és felöltőzvén az igaſſágnac melly vaſsába. A' ti lábaitokat à békeſſégnec Evangéliománac kegyűletivel meg-ſaruzván. Annac felettte az hitnec paisát fel vévén, hogy ama' gonoſznac minden tűzes; nyilait meg-ólthaſsátoc. Az idveſſégnec ſiſakját-is fel-vegyétec, és a' lelki fegyvert melly az Iſtennec beſzéde. Minden kéréſſel és kőnyőrgéſſel kőnyőrőgvén mindenkoron à Sz. Lélec által, és ugyan azon dologban vigyázván minden álhatatoſſággal és minden Szentekért valo kőnyőrgéſſel, &c.

ORIGENES.

Supr. Exod. Hom. 8. cap. 20.

Szűnetlenűl kivánom az én Istenemtűl, hogy à mig itt e' világon élek addig sanyargassonmegengemet az én bűneimért, hogy annak utánna az Abrahám én felőlem-is azont mondhassa à mit à szegény Lázár felől mondot à Gazdagnak : *Fiam, emlekezzél-meg rola, hogy te a' te javaidat el-vetted a' te életedben, hasonlatosképpen à Lázár-is az ő nyavalyáit. Mostan immár e' vigasztaltatik, te pedig gyötrettetel.* Minek-okáért, hogy-ha az Urtol sanyargattatunk, nem illik azért minékűnk háládatlanokká lennűnk: Hanem inkáb meg-kell gondolnunk, hogy azért sanyargattatunk e' Világon egy kevés ideig

ideig, hogy jövendőben a' más Vilagon örökké nyugodhassunc. A' mint az Apostol-is szól: 1 Cor. 11. v. 32. *Mikoron bűntettetűnc, az Urtul tanittatunc, hogy e' Világgal el ne kárhoztassunc,*

AUGUSTINUS

Sup. Psal. 93.

Jó az Ur : Hogy-ha ő mindenkoron csak vesztteglene, és e' világnak édességi közzé valami keserűséget nem elegyitene, elfeletkeznénk ő rola. De mikor à nyomornságok és a' lelki szorongatások mint valami váratlan habok à mi lelkeink ellen önnön magokat fel-emelik, akkor mi bennűnk a' mi Hitűnk, a' melly mint egy el-aludt vala újjobban fel-serken. Csendesség vala à Tengeren a' mig a' Christus

ſtus aludni kéſzűlt, de mihelyt ő el-aludt vala azonnal nagy Tengeri háboru támada, és az Hajo veſzedelemben forog vala: Annak-okáért à Kereſztyén embernek ſzivében-is csendeſſég és békeſſég vagyon addig a' miglen ő vigyáz: de hogy-ha az Hit ő benne el-aluſzik, a' velzedelmek és nyomoruságok ugy rohannak elő mint az váratlan habok, és azok őtet az újjobban valo vigyázáſra fel-ſerkentik.

KŐNYŐRGES.

A' kétségbe-eſés ellen.

Kőnyőrűleteſſégnek Iſtene, mivel hogy gyakorta tudva és ſzánt ſzándékkal hágtam által à te parancsolatidat, tégedet én Uramat én Iſtenemet meg-utáltalak, és igen terheſen meg-bántottalak, ugy, hogy az én illyetén cselekedetim miatt immár moſtan az én lelkem iſméreti annyira meg-sértetett és meg-ſzélemlett, hogy igen kicsiny és rettegő hitűvé lőttem, noha à te ſzent igédbő ki-jelentetett akaratott, mindő én bűneimnek bocsánattyát ingyen valo kegyelmedből meg-változhatatlanul igéri, mind-azon által ugyan még is gyenge az én hitem, ellenben pedig az ördőg igen erős, à ki azon igyekezik hogy az én ſzivemből minden vigaſztaláſt ki-ſzakaſzſon és ki ragadgyon. Tégedet annak-okáért őſzerelmes Atyám, téged hivlak ſegiségűl! ne engedgyed tovább hogy én à te Iſteni kegyelmedről és kőnyőrűleteſſégedről, vagy moſt, vagy ennek utánna

kétel-

kételkedgyem, hogy igy à bűnőknek leg-sértegetőbb tűzébe tudni illik, az hitetlenségbe és kétségbe ne essem, se másokkal azokban edgyet ne érczek. Erősits-meg engemet, hogy még az halálnak közepette-is minden én reménségemet te benned (ugy mint ki énnékem életem vagy) belyheztethessem, s' ne kételkedgyem a' te segedelmedrűl vagy könyörűletességedrűl: hogy az én bűneimet a' kétségbe esett Cainnal ne itéllyem azoknál nagyobbaknak mint a' mellyec meg-bocsáttathatnának. Oh Uram Jésus élő Istennek Fia, minden kegyelemnek élőkút feje, a' könyörűletességnek tiszta vizeivel végbetetlenűl folyo-patakja! sohajtozo szivel kérlek tégedet, hogy az én Hitemet

temet à te szentséges szenvedésed és halálod által nevellyed és öregbitsed: mert nyilván valo bizonyos és meg-változhatatlan igaz dolog az hogy à te én érettem öntetett véreднek még csak egy cseppetskéje-is el-törölheti és semmivé teheti minden én nagy és nehéz bűneimnek szennyét és terhét. Tekints tehàt engemet-is azokkal a' könyörűletességnek szemeivel, a' mellyekkel tekintéd à Szent Pétert, minek-utánna ő tégedet nagy maga átkozodásával meg-tagadott vala, kegyelmessen tekintéd őtet: hogy mint az árulo Judás, kétségbe ne essem, és a' Szent Lélek ellen ne vétkezzem. O minden drágalátos kincset meg-halado Szent Lélek Isten, légy segedelmem énnékem

kem az én utolso szükségemben, midőn a' Sátán engemet te előted terhesen fog vádolni, és az én lelkem ismméretit fogja vizsgálni, midőn engemet a' Gehenna tűzének tekinteti fog rettegteti: midőn az halálnak szorongatásival és a' sok rettenetes kisértetekkel környűl vétettetem: midőn az egész világ engemet csak magamnak hágy, és énnékem ellenségemmé lészen: Tégedet kérlek, hogy akkor vigasztaly meg engemet, hogy az én reménségem én belőlem ki ne aludgyék. Erősits-meg az én szivemet a' te bizonyság tételednek pecsetével, hogy az én bűneimnek bocsánattyát álhatatossan el-bihessem, melly te jó voltodbul én reám és minden hivő fiaidra ki-terjed. A' te én

velem kötött meg-változhatatlan szövetségedrűl, tudni-illik a' Sz. Keresztségrűl, és minden te szent igéretidrűl meg-emlekezhessem, (hogy az ki hiszen és meg-keresztelkedik idvezűl,) és azokat az én szivemnek megvidámulásával én magamra szabhassam, alkalmaztathassam és intézhessem, Amen.

Beteg embernec könyörgése.

OH erős és mindenhato Isten, az egekből én reám vigyázó kegyelmes Atyám, mivel hogy illyen parancsolatot adtál te minékűnk, mondván: Hijj segitségűl engemet a' te nyomorúságodnak idején, és én meghalgatlak tégedet, te pediglen dicsőiteni fogsz engemet. Annakokáért tégedet hivlak segit-

ségűl ez én keservesen szoron-
gató nyavalyáimbā, à te szerelmes
Fiadért, az Ur Jésus Christus-
ért, és kérlek tégedet hogy en-
gemet nyavalyás bűnős fiadat
(leányodat,) né hadgy-el. Es
hogyha ez az én mostani beteg-
ségem nem halálos, kérlek tedd
reám hamar à te gyógyitó keze-
det, hogy à te kőnyőrűletessé-
ged által meg-újjulhassak, és
hogy à te kegyelmedet és hatal-
madat mellyet én rajtam fel-vir-
rasztottál, mindeneknek jelent-
hessem és hirdethessem. Ha pe-
nig énnékem nagyobb haszom-
ra szolgál az idő szerint való ha-
lál által ez én világi életemet el-
végeznem, hogy nem mint è sz-
ralomnak és nyomoruságoknak
vőlgyében tovább élnem: lé-
gyen Uram à te Isteni akarato-
à mi-

à miképpen à menyben azon-
képpen itt è földőn-is, és à te
kegyelmedet kérlek adgyad én-
nékem, hogy én magamat egész-
szen à te szentséges akaratodnak
tetszése alá ajánlhassam. Tarts
erőssen engemet az igaz hitben
és à Keresztyéni igaz vallásban
mind végiglen. Ne hadgy en-
gemet soha te tűlled el szakad-
nom. Hanem inkább vedd hoz-
zád az én lelkemet à magas e-
gekbe ugyan ezen te szerelmes
Fiadnak az Ur Jésus Christus-
nak érdeméjér

K ő

ßemnek bujaságinál, és az élet-
nek kevélységinél: Ennek felet-
te, az egeß világ à ſok gonoſsá-
gokban el-merűlt, à botránkoz-
tató bűnőkkel meg-tőlt. An-
nak okáért tégedet kérlek, hogy
é főldieknek hijába valoságitul
fordits-el az én elmémet; és
vony magadhoz engemet, hogy
è világgal gonoßul ne éllyek,
és az ő benne lévő győrűségek-
nek kivánásával meg ne tellyek,
meg gondolván azt, hogy è vi-
lág el-mulik, és az ő győnyőrű-
léſzen. Oltal-
engemet,
tett er-
ájok-
Iam,
ént

pun, ſe ne járjak azon à ßéles ú-
ton, à mellyen è világ à kárho-
zatra és az őrők veſzedelemre
indult. Oh ßentſéges Iſten, ki
engemet è világbul el-válaßtot-
tál, és kűlőn ßakaßtottál, hogy
ne edgyeznék è főldiekkel, ha-
nem elmémmel mindenkoron
az egekben járnék, és az oda
fel valókat kereſném: Adgyad
kegyelmeſségedbűl énnékem à
te Lelkedet, hogy ne ſzabjam è
világhoz az én életemet, hanem
inkáb az én értelmemnek meg-
újjúlásával javalhaſſam à te tet-
ßéſedet és tőkélletes ſz. akara-
todat, és azt tellyes ßivbűl el-is
kővetheſſem, hogy mint à lelki
bőlesek okoſsan járhaſſak, ár-
ron-is meg vévén à jó alkalma-
toſságot. Ne engedgyed hogy
engemet è világnak ßerelme, ba-

rátsága, velem ellenkezése, vagy gyűlölsége, te tőled el-ßakaßßő. Engedgyed inkáb hogy é világ én beñem meg-feßittessék, és én è világnak meg-feßittessem: meg-utálván és ellene mondván minden ő kivánságinak és fertelminek, hogy igy è világnak ugyan meg-hallyak. Es à midőn a' világ engemet gyűlölni fog, avagy valami űldőzést indit ellenem, az én kicsiny hitemben, avagy békételen voltomban el ne nyomattassam, hanem inkább azt visellyem ßemeim előtt, hogy előßőr-is à te ßerelmes fiadat az Ur Jésus Christust gyűlölte. Légyen ez énnékem mindenek felett való vigaßtalásom, hogy én nem e' világbul való vagyok. Engedgyed minékűnk oh kegyelmes Iste-

Istenűnk, hogy mi mindnyájan meg-utálván az istentelenséget és e' világnak gonoß kivánságit, józanon, igazán, és kegyessen élhessűnk ez életben, várván amaz boldog reménséget, és á mi idvezitő Jésus Christusunknak dicsőßégének meg-jelenését: à ki magát mi érettűnk adta, hogy minket ki-szabaditana minden hamisságinkbul, és minket mint kedves népeit magának meg-tißtitana à Sz. életnek el-kővetésére, Amen.

Az Halállal tusakodó ember kőrnyűl forgolódóknac kőnyőrgések.

OH mindenhato, ßelid természetű Kegyes és kőnyőrűlő nagy Isten, ki á mi életűnket az halálban meg-tartod, kérűnk tégedet, mélóztassad az te

te könyörületességednek szemeit è mi betegünkre forditani, és őtet mind testébe s' mind lelkében meg-nyugotni, és ő néki minden bűneit meg-bocsátani. Részeltessed őtet az Ur Jésus Christus ártatlan halalával készittett áldomásidnak elég tételében, és ezzel töröld-el ugyan most minden ő álookságit: mert hiszem ez, ennek à te szerelmes fiadnak nevének vallásában keresztelkedet-meg. Szabaditsmeg hát őtet mostan minden ő testi gyötrelmitűl, rövidits-meg hamar az ő szorongatásit és nyomoruság szenvedésit: Tarts-meg őtet az ő tulajdon lelki ismeretinek vádolási ellen, minden ellenséginek kéférteti ellen, hogy az igaz hit által álhatatossan barszollyon és győzedelmeskedhes-

hessen. Engedgy ő néki ez életbűl való csendes ki-menetelt az örök életre. Küld-el ő eleiben à te Sz. Angyalidat hogy őtet vigyék-bé à minden sz Angyaloknak és el-választot Szenteknek meg-boldogult társaságába, az Ur Jésus Christus által, Amen.

Vége.

HAZI KÖNYÖRGESEK,

Avagy Cselédes embereknek, s' azok cselédinek, és kinek kinek tulajdon imádsági.

Reggeli imádság.

ÖRök mindenhato irgalmas Isten, hálákat adunk tenéked

ked hogy minket ez éjjel illy kegyelmessen meg-őriztél, és e' napot adtad érnünk. Oltalmazz-meg kérünk téged e' mái napon-is minket, és adgyad minékünk a' te Szent Lelkedet, hogy mind ez egész napot olly dolgokban foglalhassuk, à mellyek tenéked kedvesek légyenek. Es a' mint immár a' te napodnak fényével ez egész földnek kerekségét meg-világositod, azonképpea a' te Szent Lelkeddel világositts-meg a' mi elméinknec homályosságát, hogy a' te igaz ösvenyedről, se jób se bal-kézre ne hajollyunk: Téged minden dolgainknak nézőit szüntelen szemeink előtt tarcsunk, és téged minden mi gondolatinknak, beszédinknek és cselekedetinknek által látojának és meg-büntetőjének ismérjünc és fellyünk. Es semmitől inkább ne őrizkedgyünk, mint hogy téged illy kegyelmes Atyánkat, semmiben meg ne bántsunk. Sőt valamihez kezdünk és valamit magunkban el rendelünk, mindenkor ez légyen fő szándékunk hogy mindennémű dolgunk egyedül à te dicsőssegedre és egyebeknek hasznokra szolgállyanak. Ennek felette mivel hogy minden hasznos tanátskozások, illendő alkalmatosságok és minden dolgoknak boldog véghez meneteli te tőled vannak, adgyad hogy mind ezeket csak te tőled kérjük hiven elvárjuk és el-is vehessük. Adgyad-meg ezt-is ob mi kegyelmes Atyánk, hogy ez élettünkre valo szükséges dolgoknak keresé-

resésében, ne munkálkodgyunk olly nagy szorgalmatossággal, hogy azonközbe, à mennyeiekről el-feletkeznénc avagy azokra valoba gondott nem viselnénk, hanem adgyad hogy mindenkor keressük előszőr a' te országodat, és annak igaságát, semmit abban nem kételkedvén, ha ekképpen cselekedéndünk, hogy te minékünc minden szükségünkre valo jókat ki-szolgáltatsz. Oltalmazd és őrizd-meg à mi gyarlo testünket és lelkünket. Epits-fel minket a' te Szent Lelkednek jó értelmével, és erejével, a' Sátánnak ennyi sok kisérteti és reánk tőrése ellen. Szabadits-meg minket minden fęlelemtől és veszedelemtől, mellyekben forgunk ez világon minden szempillantásban.

Ald

Ald-meg továbbá és tedd foganatosá a' te Evangéliomodnak prędikállását: tonts-meg az őrdőgnek minden cselekedetit: Erősits-meg minden Lelki-pásztorit és Fejedelmit a' te népeidnek. Vigasztally minden nyomorultakat, és szomorodott szíveket. Hogy pedig mind ezeket és egyéb szükségünkre valo jokat tőled meg-nyerhessünk, bocsásd-meg nékünk minden bűneinket a' te szerelmes Fiadért az Ur Jésus Christusért, à ki meg-igérte hogy te minékünk bizonnyal meg-adß mindeneket valamiket az ő nevében te tőled kérendünk és annak-okáért meg-hadta, hogy ekképpen könyörögjünk. *Mi Atyánc ki vagy, &c.*

Estvé-

Estvéli imádság.

UR Isten mi mennyei Sz. Atyánc hálákat adunc tenéked hogy minket è mái napon és életünknek minden ideiben, mind ez óráiglan meg-tartottál, s' ennyi sok és nagy jó téteményiddel ßerettél. Es mivel hogy à te Isteni bölcsessęgedből à napot à munkára, és az étßakát nyugodalomra rendelted kérünk téged, adgyad nékünk a' te Szent Lelkedet, melly által ugy nyugodgyunk testünkben, hogy a' mi sziveink a' te szerelmedben ébren maradgyanak, és hogy minden világi ßorgalmatosságot ugy tehessünc, erőtelenségünknek ßükséges meg könnyebbitésére hogy te rolad soha el ne feletkezzünk, hanem minden idő-

időben a' mi teremtésünknek és idvességünknek emlekezeti nálunk ßüntelen meg-maradgyon. Hogy a' mi lelkeink ismeretinek is a' testnek külső nyugalmával edgyütt, belső és lelki nyugodalma lehessen; adgyad annak felette, hogy a' mi aluvásunk ne légyen mértékletlen a' mi testünknek tunyaságára, hanem csak a' mi erőtlen természetünknek meg-tartására, hogy osztán alkalmatosbak lehessünk a' te szolgálatodra. őrizz-meg minket testestől lelkestől minden fertelmesség ellen, hogy még aluvásunk-is a' te szent nevednek dicsőségére lehessen. Es minek utánna e' mái napot-is nem kevés vétkekkel mulattuk-el, (mivel hogy szegény gyarlo bűnősők vagyunk) kérünk

rűnk téged, hogy a' miképpen étszaka à setétséggel minden elfedetik és el rejtetik: azonképpen te-is a' te nagy kegyelmességeddel fedezd-el és temesd-el minden mi bűneinket, hogy mi azok miatt a' te szined elől el ne vettessűnk. Adgy nyugodalmat és nyújts vigasztaláſt minden betegeknek és kisértet miatt kesergő sziveknek. A' mi Urunk Jésus Christusnak általa, a' ki minket igy tanitott kőnyőrgeni.

Mi Atyánk ki vagy, &c.

VEGE.

A' Szent

BIBLIANAK

ô Testámentomi Kőnyveiből edgybe szedegettetett

Ahitatos

KÖNYÖRGESEK.

Mellyeket Belgiomi nyelvből, Magyar nyelvre forditott

SZOKOLYAI ISTVAN.

COLOSVARAT

Nyomt: SZENTYEL MIHALY által. 1672.

1 Joh. cap. 1. v. 8, 9.

Ha azt mondgyuc hogy nincsen bűn mi bennűnc, magunkat megcsallyuc, és igaſság mi bennűnc nincsen

Ha meg-vallyuc à mi bűneinket, hiv és igaz az Iſten, hogy-meg-bocsáſſa mi-nekűnc a' mi bűneinket, és meg-tiſztitson minket minden hamiſságtul.

Pſal. 25. v. 7.

Az én iffiuságomnac bűneiről, és az én vétkeimről meg ne emlekezzél; hanem inkább Uram a' te irgalmaſságod ſzerint, emlekezzél meg én rolam, a' te jó-voltodert.

tál-fel, hogy ſzivednec indulatit magadtul-is à te Urad Iſtened eleibe akaratodnac elégsége ſzerint ki-önthesſed; áldgyad az Urat éretted, és e' kiſded könyvetskét, hadd-meg à gyengébbec előtt valo becsületiben, hogy botránkoztatás nélkül járhaſs az Ur útaiban. Légy egesſegben.

Szokolyai Iſtván.